

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش قرآن

چهارم دبستان

۱۳۹۴

طبق مصوبه‌ی جلسات ۶۷۷ و ۸۴۴ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه، طی سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب : آموزش قرآن چهارم دبستان - ۱۷/۱

مؤلفان : ابوالفضل انوشه‌پور، الهه ستوده

غلامعباس سرشورخراسانی، سیدمهدی سیف

رضا نباتی و مسعود وکیل

با همکاری : محمّد قدوسی

کارشناس آموزش دوره ابتدایی : طیبه حمزه‌بیگی

ویراستار : محمدکاظم بهنیا

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

رسم‌الخط صفحات قرآن کامل : براساس مصحف مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران

مدیر امور فنی و چاپ : لیدا نیک‌روش

مدیر هنری و طراح جلد : مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک : ندا عظیمی

تصویرگران : سحر عجمی، ندا عظیمی

عکاس : هاتف همایی

صفحه‌آرا : زهره بهشتی شیرازی

ناشر : اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶-۸۸۳، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

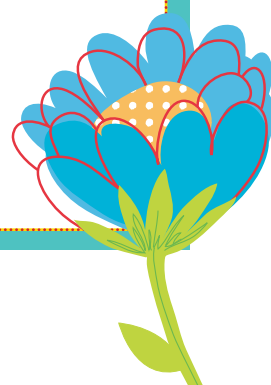
وب سایت : www.chap.sch.ir

چاپخانه : شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ هفتم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۶۷۴-۰ ISBN 964-05-1674-0

ما باید قرآن را سرلوحه‌ی همه‌ی کارهای خود قرار دهیم،
و از اُنس با قرآن کریم غفلت نکنیم .

امام خمینی

فهرست

پیش‌گفتار

درس اول

یادآوری قواعد سال‌های
گذشته
وقف «ـُ»

۱

درس دوم

سوره‌ی تغابن
آیات ۱ تا ۶
وقف «ـِ»

۹

درس سوم

سوره‌ی ابراهیم
آیات ۳۴ تا ۳۸
وقف «ـِ، ـِ»

۱۵

درس چهارم

سوره‌ی واقعه
آیات ۱ تا ۲۶
داستان‌های حرف‌های آسمانی
وقف «ة»

۲۱

درس پنجم

سوره‌ی آل‌عمران
آیات ۲ تا ۱۰۵
حروف مقطعه

۲۸

درس ششم

سوره‌ی اسراء
آیات ۷۶ تا ۸۳
علامت مدّ

۳۵

درس هفتم

آشنایی با خط قرآن کریم

۴۱

درس هشتم

سوره‌ی آل‌عمران
آیات ۳۰ تا ۳۷
داستان حضرت زکریا و مریم

۵۱

مشخصات دانش آموز

نام و نام خانوادگی:

.....

نام کلاس:

.....

نام مدرسه:

.....

نام معلم:

.....

نشانی مدرسه:

.....

دانش آموزان عزیز!

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود، به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگه داری کنیم و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم؛ چه خوب است همیشه در کلاس قرآن با وضو باشیم. شایسته است این کتاب را در کتابخانه ی خود نگه داری کنید.

درس دهم

سوره ی هود
آیات ۱۰۹ تا ۱۱۷

۶۴

درس نهم

سوره ی بقره
آیات ۲۵۳ تا ۲۵۶

۵۸

درس دوازدهم

سوره ی آل عمران
آیات ۳۸ تا ۴۵
داستان حضرت زکریا و یحییٰ

۷۶

درس یازدهم

سوره ی مَلک
آیات ۱ تا ۱۲
وقف «کَی»

۷۰

درس چهاردهم

سوره ی یوسف
آیات ۶۴ تا ۶۹

۸۹

درس سیزدهم

سوره ی نمل
آیات ۵۶ تا ۶۳

۸۳

درس آخر

سوره ی اسراء

۱۰۱

درس پانزدهم

سوره ی عَبَسَ
آیات ۱ تا ۴۲

۹۵

پیش‌گفتار

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند :

خانه‌ای که در آن قرآن بسیار خوانده می‌شود، پُر خیر و برکت است و روزی آن خانواده فراوان می‌شود.

اصول کافی؛ ج ۲، ص ۶۱۰

○ پدر و مادر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما خانواده‌ی محترم، خداوند را سپاس می‌گوییم که فرزند عزیزمان یک سال تحصیلی دیگر را با موفقیت پشت سر گذاشته است و اینک در پایه‌ی چهارم، در کنار سایر دروس، آموزش قرآن را ادامه می‌دهد.

فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را بر عهده‌ی پدر و مادر نهاده است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خویش را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا ان شاء الله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه‌ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه‌ای منظم تدوین کرده است تا همه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند و بتوانند در آینده قرآن را روان و زیبا بخوانند، به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه‌ی آن، همیشه خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند.

برنامه‌ی جدید آموزش قرآن با ویژگی‌های زیر، درصدد آن است که به لطف الهی زمینه‌ی انس دائمی دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورد.

۱- در این برنامه، جامعیت آموزش قرآن مورد نظر است؛ یعنی علاوه بر توانایی روخوانی و روان‌خوانی، به سایر جنبه‌های ضروری و پرجاذبه‌ی آن، مانند زیباخوانی، درک معنای آیات و آشنایی با داستان‌ها و معارف آن نیز توجه می‌شود.

۲- کسب مهارت خواندن قرآن نیاز به استمرار، تکرار و تمرین دارد. از این رو، ساعات آموزش قرآن در طول هفته توزیع شده است، به نحوی که نباید قرآن فقط در یک روز هفته آموزش داده شود.

۳- به منظور ایجاد انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، از داستان‌های زیبا و پرمعنای آن و هم‌چنین از عبارات کوتاه، زیبا و حکمت‌آمیز قرآن استفاده شده است.

۴- با استفاده از ضبط صوت و نوار آموزشی، دانش‌آموزان صوت زیبای قرآن را می‌شنوند و همراه نوار می‌خوانند. این امر بر جاذبیت و کیفیت آموزش می‌افزاید.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

۱- همان طور که همه ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می آموزند. از شما پدر و مادر عزیز انتظار می رود که با خواندن روزانه ی قرآن کریم، الگوی شایسته ای برای کودک خود باشید. آن ها باید احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما بیاموزند و با مشاهده ی اخلاق و رفتار ما، درک کنند که همه می خواهیم آن گونه باشیم که خدا دوست دارد. آن ها باید علاقه به قرآن، محبت به خدا، مهربانی به مردم و اخلاق و رفتار اسلامی را عملاً از بزرگ ترها بیاموزند.

۲- از فرزندتان بخواهید آن چه را از قرآن در مدرسه آموخته است برای شما بازگو کند. از او بخواهید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب نشان دهد و به صورت شمرده برای شما بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و عبارات قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز آیات قرآن را برای دانش آموزان نمی خواند، بلکه خود دانش آموزان به کمک آن چه آموخته اند، می توانند عبارات قرآن را بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات، اشتباهی داشت، از او بخواهید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی ببرد و آن را اصلاح کند.

۳- در هر درس، یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت آمیز قرآن به نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام های قرآنی و ترجمه ی آن ها نیز الزامی نیست؛ ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام ها علاقه مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آن ها را سرلوحه ی زندگی خویش قرار دهد. ضمناً حفظ پیام ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می کند.

۴- از فرزندتان بخواهید داستان های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه ی بیش تر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند. این کار علاوه بر آموزش قرآن، موجب تقویت مهارت های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می شود.

۵- برخی از آیات دروس به طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه ها برای مطالعه ی آزاد است و دانش آموزان موظف نیستند ترجمه ی این آیات و هم چنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزش یابی از این گونه ترجمه ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.

۶- آموزگار فرزندتان آمادگی دارد که تجارب و اطلاعات خود را برای توفیق هر چه بیش تر فرزندتان، با کمال افتخار در اختیار شما قرار دهد. شما نیز از میزان موفقیت فرزندتان جویا شوید.

به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی بزرگ، با ایمان، بنده ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه ی ما باشد.

○ همکار و آموزگار گرامی

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ
و کسانی که در راه ما تلاش می کنند، حتماً ایشان را به آن راه ها هدایت می کنیم و قطعاً خدا با نیکوکاران است.

سوره ی عنکبوت، آیه ی ۶۹

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، به منظور موفقیت هر چه بیش تر در آموزش قرآن، توجه شما را به برخی نکات مهم جلب می نمایم. هر چند تفصیل این مطالب در کتاب راهنمای معلم ارائه می شود، ولی امید است در این جا بیان مختصر این نکات، مفید باشد.

پیش از انجام هر کاری بر خدا توکل کنید و به لطف و رحمت او امیدوار باشید و بدانید هر کس که در راه خدا تلاش کند قطعاً خدا او را راهنمایی می کند و همیشه پشتیبان نیکوکاران است.

مهم ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیش تر شماست.

● مراحل تدریس

برای تدریس، تمرین و پژوهش هر درس، سه یا چهار جلسه در نظر گرفته شده است. از این رو، هر درس را طبق بودجه بندی پیش بینی شده طی مراحل زیر آموزش دهید.

جلسه ی اول

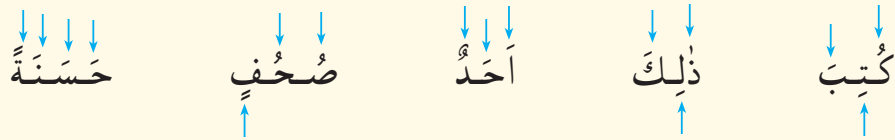
الف - روخوانی و قرائت

۱- پیش خوانی: از دانش آموزان هر میز بخواهید طی چند دقیقه آیات درس را به آرامی برای یکدیگر بخوانند.
۲- روخوانی آیات درس: هر دانش آموز یک جمله یا حدود یک سطر از آیات درس را می خواند، اگر دانش آموزی اشتباه خواند، بلافاصله اشتباه او را تصحیح نمی کنیم؛ بلکه فرصت می دهیم تا خود، اشکال خویش را رفع کند.
در این مرحله هر دانش آموز با توجه به توانایی خود، آیات را با قرائت یا به صورت ساده و شمرده و یا حتی بخش بخش می خواند. در این قسمت آن چه اهمیت دارد، آشنایی دانش آموزان با آیات درس و تلاش برای خواندن آن هاست. سعی شود در این قسمت، هر دانش آموز یک سطر از آیات را بخواند.

رفع اشکالات روخوانی

در صورتی که تعدادی از دانش آموزان در خواندن برخی از کلمه ها و ترکیب ها مشکل داشتند، این گونه کلمات یا ترکیب ها را روی تخته بنویسید و با نشان دادن صحیح حروف و حرکات از دانش آموزان بخواهید، آن کلمه را به صورت دسته جمعی و بخش بخش بخوانند تا در خواندن آن ها تسلط لازم را پیدا کنند. شیوه ی صحیح اشاره کردن به بخش ها به شرح زیر است.

اشاره ثابت: اشاره‌ی ثابت به صداهاى کوتاه، الف کوچک و تنوین، مانند:

اشاره متحرک: اشاره به صداهاى کشیده، حرف ساکن و تشدید که دست مطابق فلش‌ها حرکت می‌کند، مانند:

توجه کنید فلش‌ها محل و شیوه‌ی اشاره کردن را نشان می‌دهد و نباید هنگام تدریس این فلش‌ها کشیده شود. برای کسب اطلاعات بیشتر در این مورد، می‌توانید به پیش‌گفتار کتاب آموزش قرآن پایه‌ی سوم ابتدایی کد ۱۲/۱ مراجعه کنید.

۳- پخش نوار، استماع و جمع خوانی: آموزگار در صورت در اختیار داشتن امکانات لازم، نوار آیات درس را پخش می‌کند و از دانش‌آموزان می‌خواهد هر جمله را بار اول گوش کنند و بار دوم همراه با نوار بخوانند. دانش‌آموزان همراه قرائت نوار، متن آیات را نشان می‌دهند و خط می‌برند، به این ترتیب گوش دانش‌آموز آیات را می‌شنود، چشم او آیات را می‌بیند و زبان او آیات را تلفظ می‌کند.

تذکر ۱: آموزگار باید هنگام پخش نوار، برخط بردن و خواندن دانش‌آموزان نظارت کند.

تذکر ۲: بهتر است از دانش‌آموزان بخواهید که در زمان هم‌خوانی با نوار، صدای خود را خیلی بلند نکنند تا بتوانند صدای نوار را خوب بشنوند.

۴- فردخوانی قرائت آیات درس: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر را به صورت انفرادی بخوانند. آن‌ها را تشویق کنید مانند نوار بخوانند، ولی بر آن‌ها سخت نگیرید؛ دانش‌آموزی که آیات را به صورت معمولی می‌خواند نیز مورد تشویق قرار می‌گیرد. چنانچه برخی از دانش‌آموزان در خواندن کلماتی مشکل داشتند به شیوه‌ی رفع اشکال روخوانی عمل کنید.

ب- پیام قرآنی

۱- روخوانی پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن: پیام قرآنی توسط چند دانش‌آموز مسلط‌تر خوانده می‌شود و هر بار

بقیه‌ی دانش‌آموزان به صورت دسته‌جمعی تکرار می‌کنند، سپس یکی از دانش‌آموزان ترجمه‌ی پیام را می‌خواند.

۲- بیان مفهوم پیام: آموزگار به کمک تصاویر مربوط به پیام، به روش پرسش و پاسخ و با مشارکت دانش‌آموزان،

آن‌ها را با مفهوم پیام آشنا می‌کند. برای درک بهتر پیام، از دانش‌آموزان می‌خواهیم مصادیق و نمونه‌های دیگری از مفهوم پیام را بیان کنند.

۳- از دانش‌آموزان می‌خواهیم که عبارت پیام قرآنی را در آیات درس بیابند و از روی آن بخوانند.
تبصره: می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی، به صورت گروهی یا فردی کارهای هنری مانند نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

گاهی پیام قرآنی، دارای کلمات و ترکیباتی است که باید معنا شود. از دانش‌آموزان می‌خواهیم که با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و پیام قرآنی، معنای کلمات یا عباراتی را که مشخص شده است، پیدا کنند. در صورتی که این کلمات، هم خانواده‌ی آشنا و رایج در زبان فارسی دارند، از دانش‌آموزان بخواهید آن‌ها را بیان کنند. این کار هم شوق‌انگیز است و هم موجب افزایش توانایی دانش‌آموزان در درک معنای لغات مشترک قرآنی و فارسی می‌شود.
پیشنهاد: خوب است دانش‌آموزان در شروع زنگ اول، همزمان با ورود معلم به کلاس، پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

ج - داستان

داستان را به شیوه‌ی قصه‌گویی و به زبان ساده، به کمک تصاویر برای دانش‌آموزان تعریف کنید و از بیان مطالب زائد و غیرمستند پرهیزید. در صورت وجود وقت از دانش‌آموزان بخواهید که هر یک چند سطر از داستان را از روی کتاب بخوانند.

جلسه‌ی دوم

الف - قاعده: قاعده‌ی مربوط به درس را به اختصار توضیح دهید و از توضیحات اضافی پرهیزید. هیچ نیازی نیست که دانش‌آموزان مفهوم قاعده را به ذهن بسپارند؛ زیرا کسب مهارت عملی در به کار بردن این قواعد اهمیت دارد. از این رو، در ارزش‌یابی نباید از مفهوم و تعریف قواعد هیچ‌گونه پرسشی به عمل آید.

ب- پخش نوار، استماع و جمع‌خوانی: دانش‌آموزان، در صورت امکان قرائت آیات درس را از نوار گوش می‌کنند و با نشان دادن خط همراه با نوار می‌خوانند. آموزگار توجه دانش‌آموزان را به رعایت قاعده‌ی درس، جلب می‌کند.

ج- قرائت عبارات جدید قرآنی: در جلسه‌ی دوم هر درس، تعدادی از عبارات قرآنی آمده است که معمولاً نکاتی مربوط به قاعده‌ی آن درس دارد. دانش‌آموزان، این عبارات را با رعایت قاعده‌ی موردنظر می‌خوانند. در ضمن، این عبارات نیز ترجمه شده است تا دانش‌آموزان با مفاهیم اولیه‌ی قرآنی نیز آشنا شوند. هم‌چنین ترجمه‌ی این عبارات، دانش‌آموزان را برای فعالیت «کار در کلاس» نیز آماده می‌کند.

تذکر مهم: دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی عبارات قرآنی و هم‌چنین مفاهیم کار در کلاس نیستند. این موارد را در ارزش‌یابی مستمر و پایانی در نظر نگیرید، ولی می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری نشان می‌دهند به شیوه‌ای مناسب تقدیر کنید.

د- کار در کلاس: به منظور ایجاد علاقه‌ی بیش‌تر در دانش‌آموزان به قرآن و فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم

تدریجی عبارات ساده و کوتاه قرآن، در هر درس بخشی به عنوان «کار در کلاس» در نظر گرفته شده است. این بخش به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. معلم پاسخ را از یک گروه می‌پرسد؛ اگر پاسخ نادرست بود، گروه دیگر جواب می‌دهد تا به طور غیرمستقیم دانش‌آموزان به نادرستی پاسخ اول پی ببرند. انجام تمرین‌های «کار در کلاس» الزامی است، ولی فراگیری مطالب این بخش توسط دانش‌آموزان می‌تواند به عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزش‌یابی مستمر دانش‌آموزان منظور شود؛ ولی عدم یادگیری آن‌ها نباید در ارزش‌یابی مستمر و پایانی منجر به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان گردد.

تذکر: معلم در پایان کلاس، دانش‌آموزان را به انجام تمرینات انس با قرآن در خانه و خواندن روزانه‌ی قرآن کریم توصیه می‌کند.

جلسه‌ی سوم

انس با قرآن در خانه

این بخش برای تکلیف و تمرین در خانه است. در زمان مناسب، انجام این تکلیف را به دانش‌آموزان تذکر دهید، و در جلسه‌ی پایانی هر درس، این تکلیف را بازدید و بررسی کنید. توجه شود تمرین‌های این بخش، نمونه سؤال نیست تا معلم شبیه آن‌ها را در ارزش‌یابی‌ها به‌ویژه ارزش‌یابی پایانی از دانش‌آموزان بپرسد؛ بلکه هدف از این بخش، کسب مهارت در به‌کار بردن قواعد و تمرین بیشتر است.

نتیجه و ثمره‌ی اصلی آموزش و یادگیری قرآن، خواندن روزانه‌ی آن و انس دائمی با قرآن کریم است.

قطره اما دریا: پیامبر اکرم (ص) و ائمه‌ی معصومین علیهم‌السلام در طول عمر پربرکت خود همواره با قرآن کریم انس داشته و مسلمانان را نیز بر این امر سفارش کرده‌اند. نقش الگویی ایشان از یک سو و احادیث و روایات فراوان درباره‌ی انس با قرآن کریم از سوی دیگر، می‌تواند به‌عنوان یک روش تأثیرگذار در آموزش قرآن، زمینه‌ی مناسبی را برای تحقق اهداف مورد نظر فراهم آورد.

دانش‌آموزان در جلسه‌ی انس با قرآن، حدیث را می‌خوانند و با کمک معلم خود درباره‌ی آن با یک‌دیگر گفت‌وگو می‌کنند. در پایان هر درس، یک صفحه از قرآن کامل آمده است. در هر زمان مناسب، دانش‌آموزان را توصیه کنید هر روز مقداری از آیات این صفحه را در خانه بخوانند.

پرسش و ارزش‌یابی

سنجش پیشرفت دانش‌آموزان و تشخیص میزان توفیق آموزگار در تدریس، ضمن انجام فعالیت‌های مختلف هر جلسه صورت می‌پذیرد.

در آخرین جلسه‌ی هر درس، ضمن این که تکلیف «انس با قرآن در خانه» بازدید و بررسی می‌شود از تمرینات آن،

پرسش به عمل آمده و نتیجه‌ی آن در ارزش‌یابی مستمر منظور می‌گردد.

مهم‌ترین اهداف مورد انتظار

تأکید بر حیطه‌ی عاطفی و تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به قرائت روزانه قرآن کریم و یادگیری آن، یکی از مهم‌ترین اهداف درس قرآن است. کسب مهارت‌های مورد نظر باید به نحوی باشد که موجب تقویت و انس دائمی و علاقه‌ی دانش‌آموزان به قرآن کریم گردد. از این رو، هر چند محتوای آموزش از تنوع برخوردار است ولی انتظار می‌رود در پایان سال تحصیلی، دانش‌آموزان به توانایی‌های زیر دست یابند:

- ۱- آیات کتاب درسی را شبیه نوار یا حداقل به صورت معمولی بخوانند.
 - ۲- قرآن کریم را به صورت شمرده و آرام از روی مصحف آموزشی، روخوانی کند.
 - ۳- پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب بخوانند و بتوانند مفهوم آن را به زبان کودکانه توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند.
- هر دانش‌آموز با این توانایی، حداکثر نمره را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیش از این حد توفیق خواهند داشت.

چند توصیه

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، خواندن آیات کتاب درسی شبیه نوار، حفظ پیام‌های قرآنی در صورتی که بدون فشار و اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.
 - ۲- در صورت امکان، نوار آموزشی را تکثیر کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.
 - ۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید؛ مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین هر روز به مدت چند دقیقه، گوش کردن نوار آموزشی در خانه، انجام فعالیت‌های هنری و ذوقی درباره‌ی پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (دارالقرآن، مسجد و هیئت‌های مذهبی)، استفاده از برنامه‌های شبکه قرآن و معارف سیما، رادیو قرآن و ...
 - ۴- دانش‌آموزان باید تمام فعالیت‌های قرآنی به‌ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.
- آموزگار عزیز، خسته نباشی! امید است که خداوند همه‌ی کارهای شما را عبادت محسوب کند و دانش‌آموزان را باقیات الصالحات شما قرار دهد.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهار نظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند. پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاس‌گزاری می‌شود.

<http://quran-dept.talif.sch.ir>

وبگاه (سایت)

quran-dept@talif.sch.ir

پیام‌نگار (ایمیل)

یادآوری:

وَ ذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

یادآوری کن که یادآوری برای مؤمنان سودمند است.

سوره ی ذاریات، آیه ۵۵

دانش‌آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس چهارم تبریک می‌گوییم. امید است امسال نیز با توکل بر خدا و همت و علاقه‌ی بیش‌تر، بتوانید قرآن کریم را بهتر بیاموزید و در عمل به سخنان زیبای آن، موفق شوید. به یاد داشته باشید خواندن روزانه‌ی قرآن، کلید اصلی انس دائمی شما با قرآن کریم است.

در این جلسه برای یادآوری آموخته‌های قبلی، تمرین‌های زیر را انجام می‌دهیم.

۱- این کلمات قرآنی را با دقت در **حرکات** آن‌ها بخوانید.

أُذِنَ اودینا أَتَّجَادِلُونَنِي

۲- **حرف ساکن**، همراه با حرکت قبل از خود خوانده می‌شود. این کلمات را بخوانید.

أَمْهَلْهُمْ يَخْلُقُونَ يُنذِرُونَكُمْ

۳- **حرف دارای تشدید**، دو بار خوانده می‌شود، یک بار با حرکت قبل از خود و بار دوم با حرکت خودش؛ مانند:

كُلُّ ← كَلُّ لَمَّا ← لَمَّمَا إِنِّي ← إِنِّنِي

اکنون این کلمات را بخوانید.

رَبِّ قَرِّی يَظُنُّونَ يَدَّكَّرُ

۴- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت به تنوین بخوانید.

رَرْقٌ كَرِيمٌ بِهَدِيَّةٍ حَتَّمَا مَقْضِيًّا أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

۵- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت در صدای «ه، ه، ه» بخوانید.

عَبْدَهُ بِرَسُولِهِ لَنْ أَرْسَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ

۶- در کلمات قرآنی زیر برخی از حروف ناخوانا هستند. با دقت در حروف ناخوانا، این کلمات را بخوانید.

- یاء زیر الف کوچک (ی): إِلَى عَلِيٍّ تَرَى يُجْزَى تَوَلَّى

- الف بعد از واو آخر (وا): قَالُوا ءَامَنُوا زُدُّوا تَوَاصَوْا

- واو پایه‌ی همزه (ؤ): مُؤْمِنِينَ عَطَاؤُنَا يُؤَاخِذُ

- یاء پایه‌ی همزه (ئ): قُرَيْشٍ إِمْرِيٍّ يُبَدِيئُ هَيَّئِ

- الف بعد از تنوین (ـئ): قَوْلًا كَرِيمًا غَفُورًا

- یاء بعد از تنوین فتحه (ـئ): هُدًى فَتًى مُسَمًى

۷- این ترکیب‌های قرآنی را با دقت در اتصالات بخوانید.

فَاعْلَمْ وَالْفَجْرِ فَاسْتَقِمْ إِذَا اتَّسَقَ

مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ فَاتَّقُوا اللَّهَ

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا

دانش‌آموزان عزیز! برای آشنایی بیشتر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و نیازی به حفظ آن‌ها نیست. در بخشی از تمرین‌های این کتاب و نیز در کتاب‌های سال‌های آینده با روش صحیح فهم معنای آیات قرآن بیشتر آشنا خواهید شد.

نماز در قرآن

این آیات را با نشان دادن خط بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿۲﴾

به راستی که رستگار شدند مؤمنان. آنان که در نمازشان خاشع و فروتن هستند.
 سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۱ و ۲

۲- وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

و نماز بخوان زیرا نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه بازمی‌دارد.
 سوره‌ی عنکبوت، آیه‌ی ۴۵

۳- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي

پروردگارا من و فرزندانم را از نمازگزاران قرار بده.
 سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۰

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ

ای کسانی که ایمان آوردید وقتی که برای نماز جمعه فرا خوانده شدید،

فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ

به سوی یاد خدا (نماز) بشتابید.
 سوره‌ی جمعه، آیه‌ی ۱۰

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

پروردگارا من و پدر و مادرم و مؤمنان را ببامرز،

يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

در روزی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود. (یعنی روز قیامت)

سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۱

حِسَابُ : ...

يَوْمَ : ...

مُؤْمِنِينَ : ...

رَبَّنَا : ...

چه خوب است با خواندن این دعای زیبای قرآنی در قنوت نمازهای خود،
برای خودمان و پدر و مادر عزیزمان دعا کنیم.

همان طور که می‌دانید صداهای آبی (یا تو خالی) در آخر سطر، به هنگام وقف خوانده نمی‌شود. از این پس، این صداها معمولی (یا توپیر) نوشته شده است، ولی هنگام وقف خوانده نمی‌شود.

تمرین اول: خوب است عبارات و آیات جلسه‌ی قبل را یک بار دیگر بخوانید و در آخر هر سطر، وقف کنید.

تمرین دوم: این آیات را که درباره‌ی اهمیت نماز است، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- **وَ أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّٰكِعِينَ** ۴۳

و نماز بخوانید و زکات بدهید و با رکوع کنندگان (در نماز جماعت) رکوع کنید. *سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۴۳*

۲- **يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ**

ای فرزندم برپا دار نماز را و امر کن به کار خوب و نهی کن از کار بد. *سوره‌ی لقمان، آیه‌ی ۱۷*

۳- **قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ۱۶۲

بگو: قطعاً نماز من و همه‌ی عبادات من و زندگی من و مرگ من برای خداست که پروردگار

جهانیان است. *سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۱۶۲*

دانش‌آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم‌کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

◀ تمرین اول : معنای صحیح را علامت بزنید.

1- اَللّٰهُ :	☐ خدا	☐ پروردگار
2- رَبِّ :	☐ خدا	☐ پروردگار
3- صَلَاةٌ :	☐ نماز	☐ روزه
4- رَسُوْلٌ :	☐ پیامبران	☐ پیامبر
5- عَالَمِيْنَ :	☐ دانشمندان	☐ جهانیان

◀ تمرین دوم : این ترکیب‌ها و عبارت‌های قرآنی را بخوانید و معنای آن‌ها را کامل کنید.

1- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 به نام ... * ...

2- رَبِّ الْعَالَمِيْنَ
 ...

3- رَسُوْلُ اللّٰهِ
 ...

4- يَا بِنْتِ اَقِمِ الصَّلَاةَ
 ای فرزندم، به پا دار ... را

قطره
اما
دریا

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله:

بهترین شما کسی است که قرآن را بیاموزد و به دیگران نیز آموزش دهد*.

تمرین اول

آیات جلسه‌ی اول و دوم این درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. دقت کنید که در حالت وقف، حرکت آخر عبارت را نخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۳۸

۱- حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۷۲

۲- وَ أَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ اتَّقَوْهُ

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۹۲

۳- وَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۷۸

۴- أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ

تمرین سوم

در عبارات تمرین دوم، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید بعد از آن وصل کنید.

(مانند شماره‌ی ۱)

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ
فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ
حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ
لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالَهُ فِي
عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿١٤﴾
وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ
فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

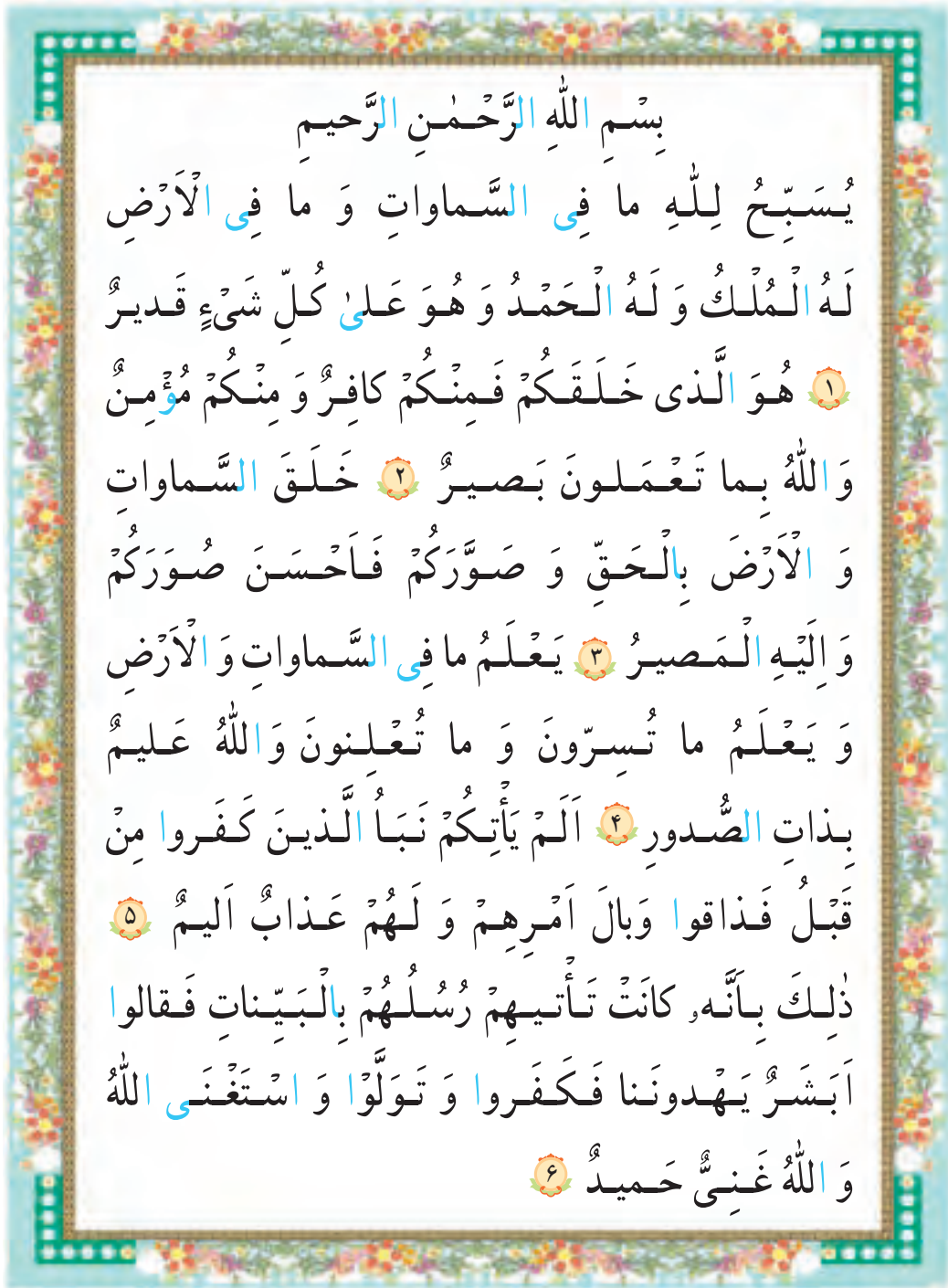
خواندن روزانه قرآن

همان طور که هر روز نماز می خوانیم،
چه خوب است هر روز مقداری قرآن نیز بخوانیم.
هر روز مقداری از آیات ۱۲ تا ۱۶ سوره ی لقمان را
بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَّت

◀ **تمرین اول:** آیات ۱ تا ۶ سوره ی تغابن را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

◀ **تمرین دوم:** هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

خدا هر کاری را که می‌کنید، می‌بیند.

سوره‌ی تَغَابُن، آیه‌ی ۲

آیا می‌توانید سیب خود را در
جایی بخورید که هیچ‌کس نبیند؟!

به نظر شما کسی موفق می‌شود؟

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس
پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

همان‌طور که می‌دانید، صداهاى آبی (یا توخالی) ۞ در آخر هر سطر خوانده نمی‌شوند. از این پس، این صداها معمولی نوشته شده است، ولی مانند گذشته، هنگام وقف خوانده نمی‌شوند.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید؛ با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف بر حرکات ۞ توجه کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید و به ترجمه‌ی آن توجه کنید.

۱- **وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ** **سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۲۴**

و خدا شنوای دانا است.

۲- **وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا** **سوره‌ی نساء، آیه‌ی ۱۳۴**

و خدا شنوای بینا است.

۳- **وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا** **سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۲۷**

و خدا بر هر چیز توانا است.

۴- **وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ** **سوره‌ی توبه، آیه‌ی ۷۲**

خدا مردان و زنان مؤمن را به بهشت‌های (زیبا و پر نعمت) وعده داده است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید :

۱- سَمِيعٌ : شنوا دانا

۲- عَلِيمٌ : شنوا دانا

۳- بَصِيرٌ : توانا بینا

۴- قَدِيرٌ : توانا بینا

تمرین دوم

این دو عبارت قرآنی را بخوانید و با استفاده از معنای کلمات آموخته شده ، ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی نحل، آیه‌ی ۷۰

۱- إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾

قطعاً ... ی ... است.

سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۱۱

۲- وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾

و او ... ی ... است.

قطره
اما
دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

برتری قرآن بر دیگر سخنان، هم چون برتری خداست بر خلقش*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. دقت کنید در حالت وقف، حرکت آخر عبارت را نخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و شبیه آن قرائت کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

سوره‌ی انبیاء، آیه‌ی ۳۷

۱- خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۳۳

۲- وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۵۳

۳- إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا

تمرین سوم

در عبارات تمرین دوم، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید وصل کنید.

هر روز مقداری از آیات ۷ تا ۱۴ سوره‌ی تَغَابُن را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فعالیت

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ
 لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَأَمِنُوا
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ
 وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَ
 يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَا
 أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ
 وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
 فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ
 وَإِنْ تَعَفَوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغَفَرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾

◀ **تمرین اول:** آیات ۳۴ تا ۳۸ سوره ی ابراهیم را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

وَءَاتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ
لَا تُحْصَوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ
رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ
نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضَلَّلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي
زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ
فَجَعَلْ أَفئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ
تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ
شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾

◀ **تمرین دوم:** هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

پیام قرآنی

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا

اگر بخواهید نعمت‌های خدا را بشمارید

آن قدر زیاد است که نمی‌توانید.

سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۳۴

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

یا کیست آن که شکر یکی از به‌نزار کرد؟
صدی

فضل خدای را که تواند شمار کرد؟

همان‌طور که می‌دانید، صداها‌ی آبی تو خالی «ه، ه، ه» در آخر سطر خوانده نمی‌شوند. از این پس، این صداها معمولی نوشته می‌شود، ولی مانند گذشته، هنگام وقف خوانده نمی‌شود.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید، با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف بر حرکات توجه کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

سوره‌ی انفال، آیه‌ی ۲۰

اطاعت کنید از خدا و پیامبرش.

۲- فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۱۲

پس پاداش او نزد پروردگارش است.

۳- أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ

سوره‌ی زمر، آیه‌ی ۳۶

آیا خدا کافی نیست برای بنده‌اش؟

◀ تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل معنای صحیح را علامت بزنید:

- ۱- أَجْرٌ : پاداش پاداش‌ها
- ۲- أَطِيعُوا : اطاعت کنید اطاعت کردند
- ۳- عَبَّدَ : بندگان بنده

◀ تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و با استفاده از معنای کلمات آموخته شده، ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی مریم، آیه‌ی ۳۰

۱- قَالَ إِنِّي عَبَّدُ اللَّهِ

گفت: قطعاً من ... ی ... هستم.

سوره‌ی شعراء، آیه‌ی ۱۰۹

۲- إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

نیست ... من ... بر ...

سوره‌ی نور، آیه‌ی ۵۴

۳- قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

بگو ... از ... و ... از ...

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

قرآن هر چه خوانده و شنیده شود، هرگز کهنه نمی شود.*

قطره
اما
دریا

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. دقت کنید در حالت وقف، حرکت آخر عبارت را نخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و شبیه آن قرائت کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی شوند، خط بکشید.

سوره ی یوسف، آیه ۳۶

۱- نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ

سوره ی یوسف، آیه ۷۷

۲- فَاسْرِّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ

سوره ی طلاق، آیه ۳

۳- وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

سوره ی زمر، آیه ۱۷ و ۱۸

۴- فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید بعد از آنها وصل کنید.

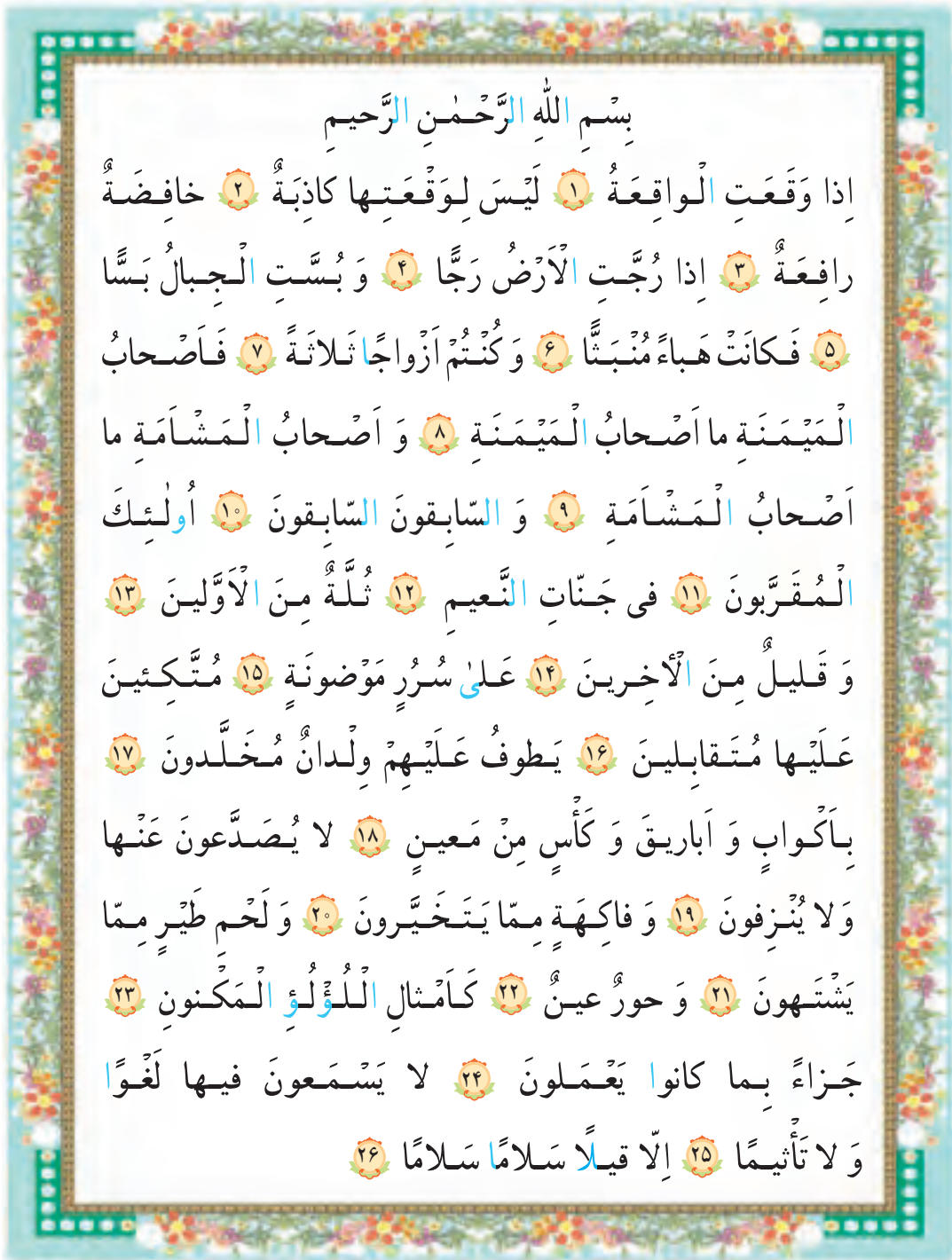
هر روز مقداری از آیات ۳۹ تا ۴۸ سوره ی ابراهیم را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید و سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَّت

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
 إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ
 مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
 وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ
 غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ
 فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مَهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُئُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
 إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ
 يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا
 إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ نُنْجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرَّسُولَ أَوْلَمَ
 تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَتَكُمْ
 فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ
 فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ
 وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾
 فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ مُخْلِفاً وَعْدِهِ رُسُلَهُ، إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
 ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ
 وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾

◀ **تمرین اول:** آیات ۱ تا ۲۶ سوره‌ی واقعه را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

◀ **تمرین دوم:** هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و

سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

حرف‌های آسمانی*

مرد بت پرست آهسته کفش‌هایش را پوشید و به اطراف نگاه کرد تا دشمنان پیامبر، او را نبینند. می‌خواست در تاریکی شب به نزدیکی خانه‌ی پیامبر برود و صدای قرآن خواندن او را از نزدیک بشنود. وقتی از پیچ کوچه گذشت چند نفر از بت پرستانِ ثروتمند مکه را دید که با هم صحبت می‌کردند.

یکی از آن‌ها می‌گفت: من شنیده‌ام بعضی از مردم شب‌ها برای شنیدن صدای محمد، به نزدیکی خانه‌ی او می‌روند؛ ما باید جلوی این کار را بگیریم.

دیگری می‌گفت: من تا حالا سه نفر را شلاق زده‌ام، باز هم اگر بینم کسی به آن جا رفته است او را سخت تنبیه می‌کنم!

آن مرد آرام آرام از آن‌ها فاصله گرفت و بدون آن که او را ببینند در تاریکی شب ناپدید شد. او می‌خواست هر طور شده در آن شب خود را به نزدیک خانه‌ی پیامبر برساند و سخنان او را با گوش خود بشنود.

از خانه‌ی پیامبر صدای دل‌نشینی به گوش می‌رسید: «رَبَّنَا إِنَّكَ تَعَلَّمُ مَا نُحْفَىٰ وَمَا نُعَلِنُ»** از آن چه پیامبر می‌خواند مثل صدای جویبار لطیف بود. آن مرد چشم‌هایش را بست و خوب گوش کرد. حرف‌ها آن قدر زیبا و عمیق بود که او احساس کرد سخنان پیامبر او را به سوی آسمان می‌برد. با خودش گفت: هرگز یک انسان نمی‌تواند سخنانی این چنین زیبا بگوید!

چشم‌هایش را باز کرد و به آسمان خیره شد، ماه می‌درخشید و ستارگان چشمک می‌زدند. مرد بت پرست از جایش بلند شد و زیر لب گفت: با آن که به راستی نمی‌دانم او پیامبر است یا نه، اما این حرف‌ها چیزی جز حرف‌های آسمانی نیست!

ناگهان به یاد دوستان بت پرست خود افتاد. به اطرافش نگاه کرد و در تاریکی کوچه، سایه‌هایی را دید. با شنیدن آیات قرآنی ترسش فرو ریخته بود. بلند شد و به سوی سایه‌ها رفت. چند نفر با صورت‌های پوشیده در گوشه‌ای نشسته بودند. به طرف آن‌ها رفت و گفت: شما این جا چه می‌کنید؟ آیا شما هم برای شنیدن سخنان خدا از زبان محمد به این جا آمده‌اید؟!

صدایی در تاریکی به گوش رسید: آری! صدای او را شنیدیم، به همه‌ی خدایان سوگند که هرگز سخنی این چنین شنیده‌ایم!

مرد بت پرست نزدیک تر رفت و پارچه‌ی روی صورت یکی از آن‌ها را برداشت و او را شناخت. هر دو به یکدیگر خیره شدند.

* به نقل از کتاب آموزش قرآن (۳) اداره‌ی کل پرورشی بنیاد شهید انقلاب اسلامی.

** پروردگار! تو می‌دانی آن چه راکه ما پنهان و یا آشکار می‌کنیم — سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۳۸.

مرد بت پرست گفت : من از ترس شما پنهانی به این جا آمده ام .
دوستش گفت : ما هم پنهانی آمده ایم .

حالا چند مرد در کنار هم ایستاده بودند و از یکدیگر نمی ترسیدند . یکی از آن ها گفت : دوستان ، آیا شما هم حقیقتی بزرگ را در سخنانِ محمد احساس می کنید ؟
همه با هم پاسخ دادند : آری !

همان‌طور که می‌دانید، نقطه‌های آبی (یا توخالی) «ة، ة» در هنگام وقف خوانده نمی‌شود. از این پس، این نقطه‌ها معمولی نوشته می‌شود، ولی مانند گذشته، این نقطه‌ها و حرکت آن هنگام وقف خوانده نمی‌شود.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید، با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف بر «ة» و «ة» توجه کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- وَ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ

سوره‌ی زُمر، آیه‌ی ۱۰

و زمین خدا وسیع و پهناور است.

۲- عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

سوره‌ی حَشْر، آیه‌ی ۲۲

دانای نهان و آشکار

۳- كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۴۹

چه بسیار گروه کمی که پیروز شوند بر گروهی بسیار، با خواست و اجازه‌ی خدا.

۴- وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ۗ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ۗ

سوره‌ی غاشیة، آیه‌ی ۸ تا ۱۱

چهره‌هایی در آن روز شاداب و باطراوتند (۸) و از سعی و تلاش خود خشنودند (۹) و در بهشتی عالی جای دارند (۱۰) که در آن هیچ سخن لغو و بیهوده‌ای نمی‌شنوند. (۱۱)

◀ تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- اَرْضَ : آسمان زمین

۲- عَالِمٍ : دانا توانا

۳- غَيْبٍ : آشکار نهان

۴- قَلِيلٍ، قَلِيلَةً : کم بسیار

۵- كَثِيرٍ، كَثِيرَةً : کم بسیار

◀ تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۴۱

۱- وَ اذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا

و یاد کن ... ت را ...

سوره‌ی نساء، آیه‌ی ۷۷

۲- قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ

بگو بهره و توشه‌ی است.

سوره‌ی فاطر، آیه‌ی ۳۸

۳- اِنَّ اللّٰهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَ الْاَرْضِ

قطعاً آسمان‌ها و است.

قطره
اما
دریا

رسول گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ :
هر که خواهان علم گذشتگان و آیندگان است،
در قرآن کاوش و جست و جو کند.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. دقت کنید قاعده‌ی وقف را در آخر آیات رعایت کنید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و شبیه آن قرائت کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور آن چه که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

۱- وَ رَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ
سوره‌ی کَهِف، آیه‌ی ۵۸

۲- فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ
سوره‌ی حَاقَّة، آیه‌ی ۱۳

۳- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
سوره‌ی نحل، آیه‌ی ۳۰

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، دور حروف ناخوانا خط بکشید.

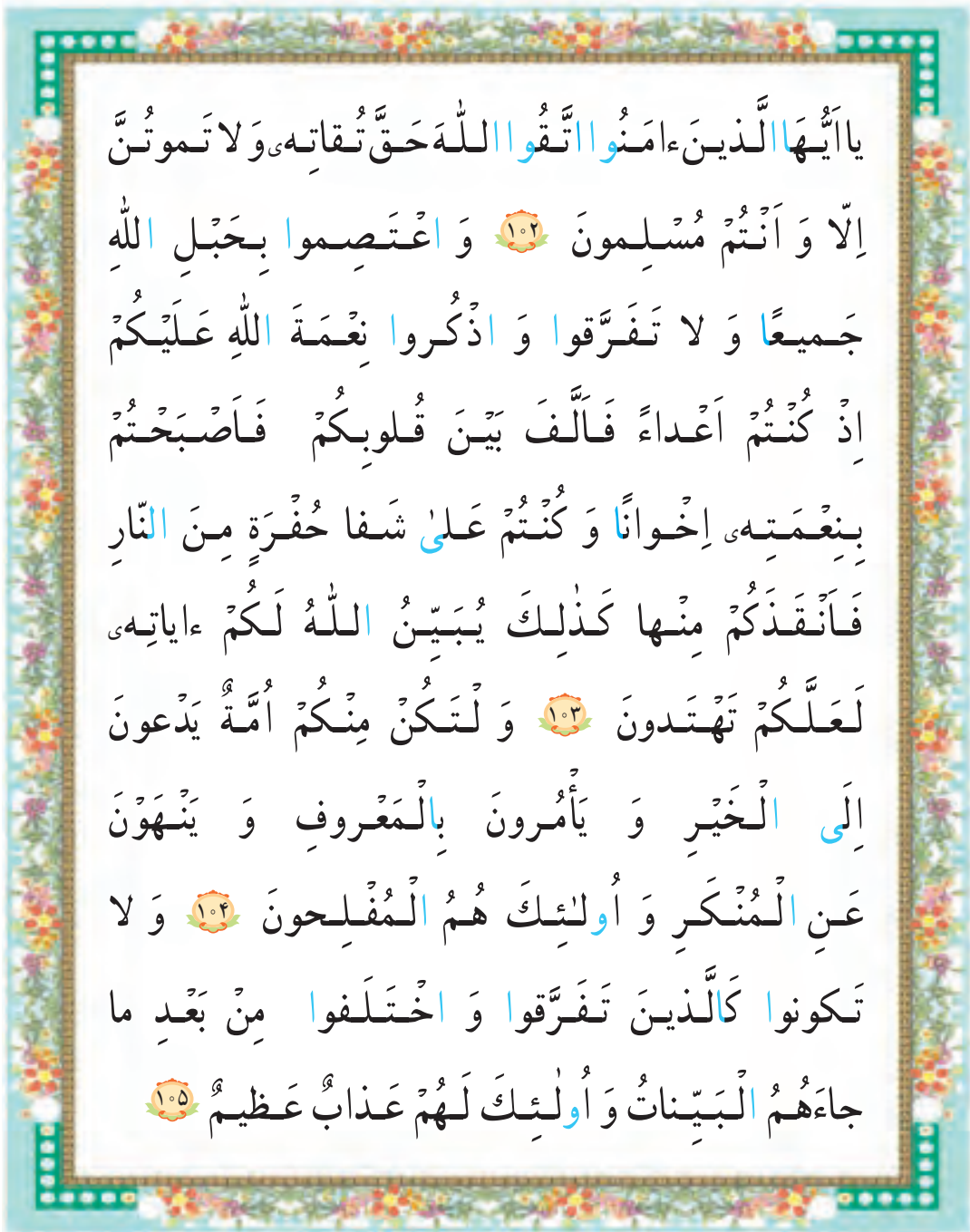
فَعَالِيَّت

هر روز مقداری از آیات ۲۷ تا ۵۷ سوره‌ی واقعه را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۲۷ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ
 ۲۸ وَ طَلْحٍ مَّنْضُودٍ ۲۹ وَ ظِلِّ مَمْدُودٍ ۳۰ وَ مَاءٍ مَّسْكُوبٍ ۳۱ وَ
 فَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۳۲ لَا مَقْطُوعَةٍ وَ لَا مَمْنُوعَةٍ ۳۳ وَ فُرْشٍ
 مَّرْفُوعَةٍ ۳۴ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً* ۳۵ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ۳۶
 عُرْبًا أَتْرَابًا ۳۷ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۳۸ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۳۹ وَ
 ثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۴۰ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ
 ۴۱ فِي سَمُومٍ وَ حَمِيمٍ ۴۲ وَ ظِلِّ مِّنْ يَّحْمُومٍ ۴۳ لَا بَارِدٍ وَ لَا
 كَرِيمٍ ۴۴ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ۴۵ وَ كَانُوا يُصِرُّونَ
 عَلَى الْجَنَّةِ الْعَظِيمِ ۴۶ وَ كَانُوا يَقُولُونَ إِذَا مِتْنَا وَ كُنَّا
 تُرَابًا وَ عِظَامًا أ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۴۷ أَوْ أَبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۴۸
 قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ ۴۹ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ
 مَّعْلُومٍ ۵۰ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكْذِبُونَ ۵۱ لَأَكَلُونَ
 مِن شَجَرٍ مِّنْ زَقُومٍ ۵۲ فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۵۳ فَشَارِبُونَ
 عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ۵۴ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ۵۵ هَذَا نُزِّلُهُمْ
 يَوْمَ الدِّينِ ۵۶ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ۵۷

◀ **تمرین اول:** آیات ۱۰۲ تا ۱۰۵ سوره آل عمران را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

◀ **تمرین دوم:** در صورت امکان آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

همه با هم به ریسمان الهی چنگ بزنید و پراکنده نشوید.

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۱۰۳

حَبْلُ : رِسمان جَمِيعًا : همه با هم

حَبْلُ اللَّهِ :

به نظر شما منظور از «حَبْلُ اللَّهِ» (ریسمان خدا) چیست؟

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

در آغاز ۲۹ سوره‌ی قرآن، حروفی آمده که اغلب به صورت کلمه نوشته شده است، ولی هر یک از آن حروف با اسم الفبایی خود خوانده می‌شود، مانند: «الم» که خوانده می‌شود «آلف لام میم». توجه کنید در حروف مُقَطَّعه، چهار حرف «ح، ر، ه، ی» به صورت «حا، را، ها، یا» خوانده می‌شود.

به نحوه‌ی خواندن این حروف مُقَطَّعه توجه کنید:

ن	←	نون
طه	←	طا ها
حم	←	حا میم
طسم	←	طا سین میم
المر	←	آلف لام میم را
کهیعص	←	کاف ها یا عین صاد

«عین» به صورت «عین» خوانده می‌شود.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این آیات شریف را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ سوره‌ی یونس

الف لام را ① این آیات کتاب حکمت* آمیز است. ②

۲- حم تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ سوره‌ی جاثیه

حامیم ① نازل کردن این کتاب از سوی خداوند با عزت و حکیم است. ②

۳- یس وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ

یاسین ① سوگند به قرآن حکمت آمیز ②

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

قطعاً تو از پیامبران هستی ③

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ سوره‌ی یاسین

در راه راست هستی. ④

◀ تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- مُرْسَلِينَ : پیامبران دشمنان
- ۲- صِرَاطٌ : راه راست
- ۳- مُسْتَقِيمٌ : راه راست

◀ تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی صافات، آیه‌ی ۱۸۱

۱- وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۸۱﴾

... بر ...

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۵۱

۲- هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿۵۱﴾

این ... است.

سوره‌ی زعد، آیه‌ی ۱

۳- الْمَرِّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ

الف لام میم را، این ... است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

قرآن ریسمان خدا، نور آشکار و شفایی سودمند است، پس آن را بخوانید؛

زیرا خدای بزرگ برای هر حرف آن، ۱۰ پاداش نیکو به شما می‌دهد*.

قطره
اما
دریا

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید؛ خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و شبیه آن قرائت کنید.

تمرین دوم

با توجه به حروف مقطعه، آیات زیر را بخوانید.

سوره‌ی قاف

۱- ق وَالْقُرْآنِ الْمَجیدِ

سوره‌ی نمل

۲- طس تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ

سوره‌ی آل عمران

۳- الم ۱ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۲

سوره‌ی اعراف

۴- المص ۱ كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ

تمرین سوم

حروف مقطعه آیات فوق را همان طور که می‌خوانید، بنویسید.

...	←	ق
...	←	طس
...	←	الم
...	←	المص
...	←	حم عسق

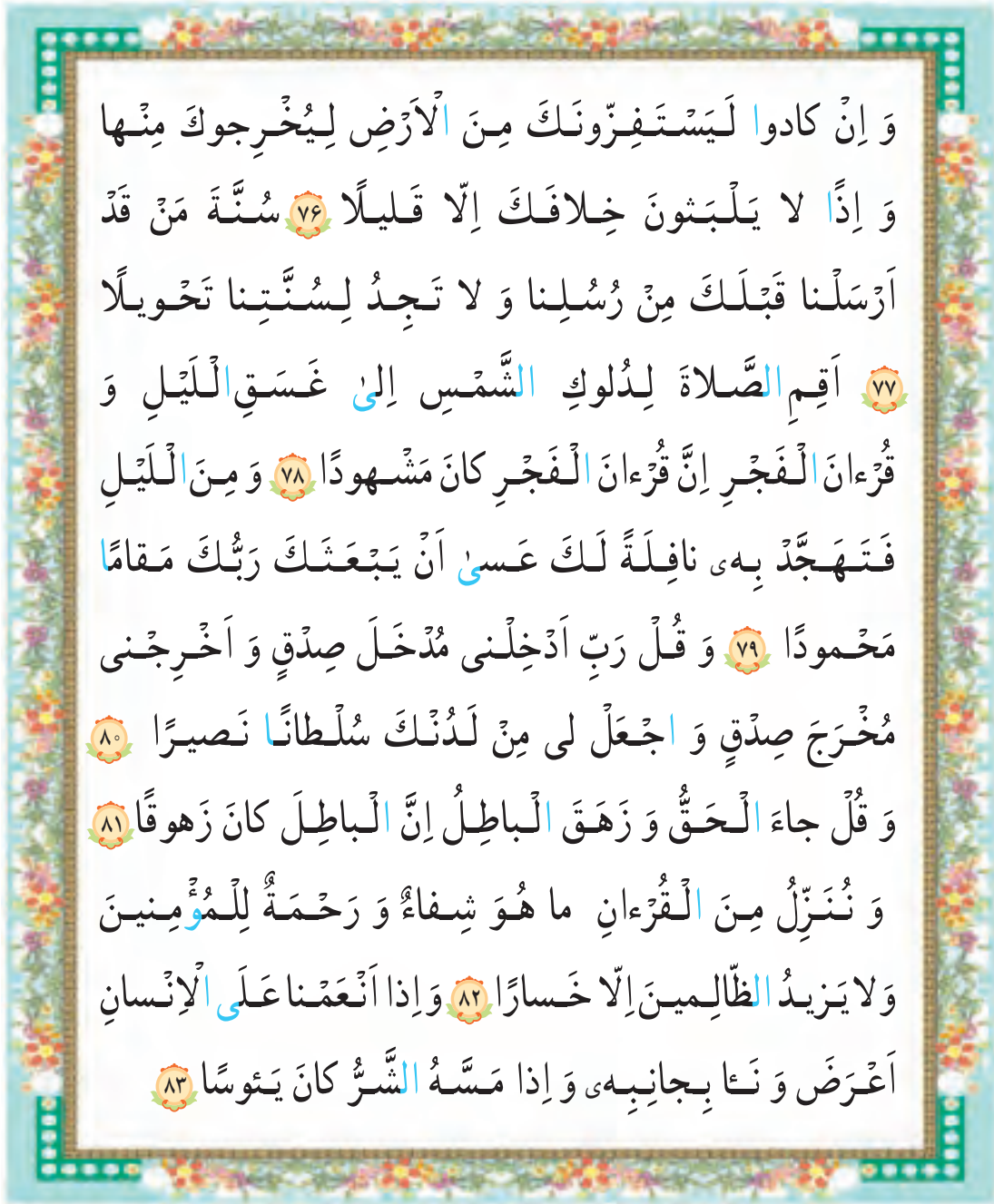
يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ
وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ ففِي رَحْمَةِ اللَّهِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَ
مَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ
لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَلَوْ أَمَّنْ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ
وَكَثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرَّوْكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ
يُؤَلِّوْكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ الدِّلَّةُ
أَيَّنَ مَا تُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُوا
بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

هر روز مقداری از آیات ۱۰۶ تا ۱۱۲ سوره ی آل عمران را بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَت

◀ **تمرین اول:** آیات ۷۶ تا ۸۳ سوره‌ی اسراء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

◀ **تمرین دوم:** هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش‌آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

جاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ

حق آمد و باطل نابود شد.

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۸۱

دیو چو بیرون رود، فرشته در آید

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

هرگاه علامت مد (ـ) روی صداهای کشیده (آ، ی، و) باشد، آن‌ها را بیش‌تر می‌کشیم، مانند:

وَلَا الضَّالِّينَ
فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ
أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ
وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط همراه با نوار بخوانید و به کشش صداهای دارای علامت مد دقت کنید.

تمرین دوم

این عبارت قرآنی را با رعایت «قاعده‌ی مد» بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

سوره‌ی هود، آیه‌ی ۸۸

۱- وَ مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ

و نیست موفقیت من جز از سوی خدا

سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۴۰

۲- رَبَّنَا وَ تَقَبَّلْ دُعَاءِ

پروردگارا دعای من را قبول کن

سوره‌ی توبه، آیه‌ی ۲۲

۳- إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

قطعاً نزد خدا پاداش بزرگ است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- عِنْدَ : نزد بزرگ
- ۲- عَظِيمٌ : نزد بزرگ
- ۳- تَقَبَّلَ : قبول کن قبول کرد

تمرین دوم

این دو عبارت قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی تغاين، آیه‌ی ۱۵

۱- وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۱۵

و ... او ... است.

۲- رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۱۲۷

پروردگارا ... از ما، قطعاً تو ... هستی.

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۷

قطره
اما
دریا

امام رضا علیه السلام در راه سفر به خراسان ،
شب‌ها قبل از خواب ، قرآن می‌خواندند*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات به کشش صداهای دارای مد دقت کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و «قاعده‌ی مد» را رعایت کنید.

سوره‌ی حجر، آیه‌ی ۸۹

۱- وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ

سوره‌ی قصص، آیه‌ی ۷۷

۲- وَ أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ

سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۱۸۵

۳- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۵۰

۴- وَ جَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، صدای قبل از حروف ناخوانا را با فلش به ساکن یا تشدید وصل کنید.

هر روز مقداری از آیات ۸۶ تا ۹۵ سوره‌ی اسراء را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَّتْ

وَلَئِن سَأَلْنَا لَنَدْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ
 بِهِ عَلَيْنَا وَكَيْلًا ﴿٨٦﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ
 عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ
 عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ
 بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَ لَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي
 هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَ
 قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبوعًا ﴿٩٠﴾
 أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ
 خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتَّ عَلَيْنَا
 كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ
 لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
 لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي
 هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ وَ مَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا
 إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾
 قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْسُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا
 عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾

آشنایی با خط قرآن کریم

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که شما می‌توانید به تدریج همه‌ی قرآن را بخوانید. از این درس به بعد، آیات هر درس، مانند صفحه‌های قرآن کریم آمده است. از این رو خوب است در ابتدا با برخی از ویژگی‌های خط قرآن کامل آشنا شوید. این ویژگی‌ها به شرح زیر است.

۱- برخی از حروف گاهی به شکل دیگری نوشته شده است؛ مانند :

ر ← ر

ک ← ک

م ← م

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

لِیَوْمٍ عَلَیْهِمْ أَسْلَمَ
كُفْرًا أَحْمِلُكُمْ رَبُّكُمْ
أَمْرُنَا عَزِيزٌ لِشَاعِرٍ

۲- برخی حروف روی هم نوشته شده است؛ مانند:

نَحْنُ ← نَحْنُ بِخَلْقِهِمْ ← بِخَلْقِهِمْ يُجَادِلُنَا ← يُجَادِلُنَا

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

تَجْرَى مُخْلِصِينَ
الْخَيْرَةَ تُخَفِّهُ
يَجْحَدُ يُحِبُّ
تُجْرِمُونَ يَجْعَلُوهُ

۳- گاهی صدای «ا» به صورت «اُ» نوشته شده است؛ مانند :

رَزَقْنَاهُمْ ← رَزَقْنَاهُمْ
سَمَّاكُمْ ← سَمَّاكُمْ
يُخَادِعُونَ ← يُخَادِعُونَ
أَدْرَاكَ ← أَدْرَاكَ

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

سُبْحَانَ صَلِحًا يَسْمَاءُ بَرَكَتًا أَرْسَلْنَاكَ
سَمَوَاتٍ خَالَتْكُمْ مِنَ الْكُتُبِ ءَاثِرٍ تَعْلَى

۴- گاهی صدای «ا» به صورت «اُ» روی «و» ناخوانا نوشته شده است؛ مانند :

الصَّلَاةَ ← الصَّلَاةُ
الزَّكَاةَ ← الزَّكَاةُ
حَيَاةً ← حَيَاةً

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

صَلَوَاتِكَ كَمِشْكُورَةٍ النَّجْوَةِ مَنُورَةٍ بِالْغَدْوَةِ

۵- گاهی صدای «ی» کوچک به شکل «یُ» نوشته شده است، مانند :

بِهِ ← بِهِ
عَبْدِهِ ← عَبْدِهِ
هَذِهِ ← هَذِهِ

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

قَدْرِهِ بَصْرِهِ طَعَامِهِ ءَايَتِهِ

قرآن آموزان عزیز!

در جلسه‌ی قبل با ویژگی‌های خط قرآن کامل آشنا شدید. از این رو آیات قرآن کریم در هر درس، به صورت یک صفحه‌ی قرآن کامل، آمده است. چه خوب است در صورتی که در مدرسه قرآن کامل موجود است، آن‌ها را به کلاس بیاورید و پس از یافتن آیات درس، آن آیات را از روی مُصَحَّف شریف بخوانید.

◀ **تمرین اول:** آیات ۹۴ تا ۱۰۲ سوره ی نحل* را برای هم، گروهی بخوانید.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السَّوْءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ^ز وَ لَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا^ج إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً^ز وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ^ل وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ^ج بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

* حَيٰوة

◀ **تمرین دوم:** هر یک از شما با انتخاب معلم، یک یا چند سطر از این آیات را با صدای بلند بخوانید و سایر دانش آموزان از روی کتاب خود خط ببرند.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

زمانی که قرآن می‌خوانی به خدا پناه ببر از شیطان رانده شده.

سوره ی نحل، آیه ی ۹۸

آداب خواندن قرآن

قرآن پیام و کلام خداست، وقتی می‌خواهیم قرآن بخوانیم، آداب خواندن قرآن را رعایت کنیم.

۱- تمیز و پاکیزه باشیم و پیش از خواندن قرآن وضو بگیریم.

۲- قرآن را شبیه نوار و زیبا بخوانیم.

۳- پیش از خواندن قرآن بگوییم:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

۴- در بین خواندن قرآن، حرف نزنیم و ساکت باشیم.

۵- سعی کنیم هر روز قرآن بخوانیم، تا آن جا که می‌توانیم معنای آن را بفهمیم و به دستورهای آن عمل کنیم.

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۱۰۲

۱- لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

نیست خدایی جز او، که خالق هر چیز است.

۲- فَاقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

پس بخوانید آنچه می‌توانید از قرآن؛

... وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ آقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

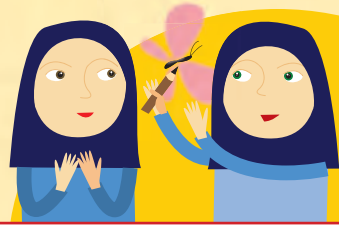
و نماز را به پا دارید و زکات بپردازید و به خدا (یعنی: در راه خدا) قرض نیکو بدهید؛

سوره‌ی مَرْيَمَ، آیه‌ی ۲۰

... وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و آمرزش بخواهید از خدا که قطعاً خدا بسیار آمرزنده‌ی

مهربان است.

کار در کلاس

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- لا : نه، نیست خدا
- ۲- إله : نه، نیست خدا
- ۳- زَكَاة : نماز زکات
- ۴- غَفُور : بسیار آمرزنده مهربان
- ۵- رَحِيم : بسیار آمرزنده مهربان

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- **أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ**   آگاه باشید قطعاً ...، او است.

سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۵

۲- **وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ** و به پادارید ... را و بپردازید ... را و را.

سوره‌ی نور، آیه‌ی ۵۶

۳- **وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ**   و ... ی شما ... ی یکتاست، بی جزا، که بخشنده‌ی است.

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۶۳

چه خوش است صوت قرآن ز تو دلربا شنیدن

روزی علامه بحرالعلوم وارد حرم حضرت علی علیه‌السلام شد و ناگهان شروع به خواندن این شعر کرد:

چه خوش است صوت قرآن، ز تو دلربا شنیدن به رُحَّتِ نظاره کردن سخن خدا شنیدن

از او سؤال شد: برای چه، هنگام ورود به حرم، این شعر را خواندید؟

پاسخ داد: وقتی وارد حرم مطهر شدم، حضرت مهدی علیه‌السلام را دیدم که در کنار ضریح نشسته و با صدای بلند قرآن می‌خواند؛ چون ایشان را در حال خواندن قرآن دیدم، بی اختیار این شعر بر زبانم جاری شد.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ

سوره‌ی کهف، آیه‌ی ۷۳

۲- هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ

سوره‌ی حشر، آیه‌ی ۲۴

۳- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ، وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

سوره‌ی آعراف، آیه‌ی ۲۰۴

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، زیر پایه‌های همزه که از حروف ناخوانا هستند، خط بکشید.

فَعَالِيَّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۰ سوره‌ی شوری را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

سورة الشوریٰ آیاتها ٥٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۝١ عَسَقَ ۝٢ كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٣ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝٤ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ ۖ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝٥ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝٦
 وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ۝٧ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝٨
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ
 وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝٩ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝١٠

◀ **تمرین اول:** آیات ۳۰ تا ۳۷ سوره‌ی آل‌عمران* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ
 مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا ۚ وَيُحَذِّرُكُمُ
 اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ رَعُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
 فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْكٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَعِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ
 وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ
 سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ
 مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا
 وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ
 وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ ۗ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ ۗ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ
 وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
 حَسَنٍ ۖ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۖ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
 زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَمْرِئُمُ إِنِّي لَأَكِلُ مِنْ هَذَا
 قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

* رَعُوفٌ

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

حضرت زکریا و مریم

حضرت زکریا، عسازنان وارد حیاط بزرگ مسجد الاقصی شد. به سختی از پله‌های چوبی کنار حیاط بالا رفت و به محل عبادت حضرت مریم، که خودش آن را برای او آماده کرده بود، نزدیک شد. زمزمه‌ای دلنشین به گوش می‌رسید. حضرت زکریا با خود گفت: این دختر همیشه در حال عبادت است!

به یاد روزی افتاد که حضرت مریم دختر بیچه‌ای خردسال بود و مادرش برای انجام نذر خود، او را نزد علمای دین آورد. مریم اولین دختری بود که مادرش او را نذر خدمت و عبادت خانه‌ی خدا کرد. پیش از آن فقط پسران را نذر می‌کردند!

پدر مریم، حضرت عمران، سال‌ها پیش از دنیا رفته بود و همه‌ی علمای بیت المقدس دوست داشتند سرپرستی حضرت مریم را به عهده گیرند. با آن که حضرت زکریا شوهر خاله‌ی او بود، رضایت داد برای انتخاب سرپرست حضرت مریم قرعه‌کشی شود. همه در تب و تاب بودند. لب‌ها به ذکر تکان می‌خورد و چشم‌ها نگران بود. ناگهان در مقابل چشم همه، قرعه به نام حضرت زکریا درآمد. او خوشحال شد و سجده‌ی شکر به جای آورد. خاطرات گذشته، فکر حضرت زکریا را مشغول کرده بود که او به اتاق حضرت مریم رسید. در زد و به آرامی وارد شد. حضرت مریم در محراب مشغول دعا و نیایش بود. پرده‌ای از اشک جلوی چشمان حضرت زکریا را پوشاند. زیر لب دعا کرد: خدایا! عبادت‌های این بنده‌ی پاک خود را بپذیر.

بار دیگر به سوی محراب نگاه کرد، ظرفی پر از میوه‌های رنگارنگ کنار سجاده‌ی حضرت مریم، توجه حضرت زکریا را به خود جلب کرد. می‌خواست بداند چه کسی به ملاقات مریم آمده و آن ظرف میوه را برایش آورده است.

نماز حضرت مریم تمام شد. آهسته سربرگرداند و سلام کرد و پرسید: عمو جان چه شده است، نگرانید! حضرت زکریا توانست لب باز کند. حضرت مریم برخاست و سبدی را که پر از نارنگی و انگور و انار و گلابی بود، مقابل حضرت زکریا گرفت و گفت: بفرمایید.

حضرت زکریا با تعجب پرسید: میوه‌های پاییزی؟ اکنون؟ در آغاز بهار؟! حضرت مریم با چهره‌ای گشاده گفت: «هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ»* «این‌ها میوه‌های بهشت هستند. خداوند به هرکس که بخواهد نعمت‌های بسیاری می‌بخشد.» حضرت زکریا که این معجزه را دید در دلش نور امید پیدا شد؛ دست به سوی آسمان بلند کرد و زیر لب گفت: «رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ»** «خدایا! به من نیز نسل شایسته‌ای ببخش که همانا تو شنونده و مستجاب‌کننده‌ی دعا هستی.»

چهار حرف ریز «ج، ز، ط، م» بالای برخی از کلمات، نشانه‌ی وقف است.

تمرین اول

قرائت آیات جلسه‌ی قبل را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۳۰ تا ۳۲ سوره‌ی مریم را که درباره‌ی حضرت عیسی - علیه السلام - است، بخوانید و به ترجمه‌ی آیات توجه کنید.

۱- قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ

(حضرت عیسی در گهواره) گفت: به راستی من بنده‌ی خدا هستم،

۲- ءَاتَانِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا

به من کتاب داده و مرا پیامبر قرار داده است.

۳- وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ

و مرا با برکت قرار داده هر کجا که باشم،

۴- وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا

و مرا سفارش کرده که نماز بخوانم و زکات بدهم تا وقتی زنده هستم؛

۵- وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا

و مرا نیکوکار به مادرم قرار داد و مرا ستمگر و بدرفتار قرار نداده است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- قَالَ : گفت بگو
- ۲- نَبِيٍّ : پیامبران پیامبر
- ۳- حَيٍّ : زندگان زنده

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی غافر، آیه‌ی ۶۵

۱- هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

او ... است؛ ... بی جز او

سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۵۶

۲- إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

قطعاً ... و ... او درود می‌فرستند بر ...

سوره‌ی کهف، آیه‌ی ۱

۳- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ

... برای ... است که نازل کرد بر ... اش ... را

قطره
اما
دریا

امام صادق علیه السلام:

هرگاه در نزد تو قرآن خوانده شود، لازم است ساکت باشی و گوش کنی.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- وَءَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَآيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
سوره بقره، آیه ۲۵۳

۲- يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿۴۳﴾
سوره آل عمران، آیه ۴۳

۳- اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
سوره آل عمران، آیه ۴۵

فعاآآت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۸ سوره دخان را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه به نوار قرائت کنید.

سُورَةُ الدُّخَانِ

۵۹

آیئہا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حَمَّ ۱ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ
 مُّبْرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۳ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ ۴
 اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۵ رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ اِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۶ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 اِن كُنْتُمْ مَّوْقِنِينَ ۷ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيِىْ وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
 وَرَبُّ اٰبَائِكُمْ الْاَوَّلِينَ ۸ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۹
 فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ۱۰ يَغْشَى النَّاسَ
 هٰذَا عَذَابٌ اَلِيمٌ ۱۱ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ
 ۱۲ اِنِّىْ لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ۱۳ ثُمَّ تَوَلَّوْا
 عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ۱۴ اِنَّا كَاشِفُوْا الْعَذَابَ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ
 عَاثِدُوْنَ ۱۵ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ
 ۱۶ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُوْلٌ
 كَرِيْمٌ ۱۷ اَنْ اَدُوْا اِلَى عِبَادِ اللّٰهِ اِنِّىْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اٰمِيْنٌ ۱۸

* يُحْيِىْ

◀ **تمرین اول:** آیات ۲۵۳ تا ۲۵۶ سوره‌ی بقره* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
 وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۗ وَآتَيْنَا عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
 وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ
 مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
 فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا
 مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةً
 وَلَا شَفَاعَةً ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۗ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ يَعْلَمُ
 مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ
 إِلَّا بِمَا شَاءَ ۗ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ ۗ وَلَا يَئُودُهُ
 حِفْظُهُمَا ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۗ قَدْ تَبَيَّنَ
 الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۗ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ
 اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ

ای مؤمنان! از آنچه خدا به شما روزی داده است، انفاق کنید.

سوره ی بقره، آیه ی ۲۵۴

أَنْفِقُوا : انفاق کنید، بخشید

انفاق*

خورشید دست و دل باز
بخشید نور و گرما
آمد به آسمان باز
شد صبح مردم آغاز

گل داد هر گلستان
بخشندگی
پر میوه گشت بستان
از شاخه ی درختان

ما مثل آفتابیم
مثل درخت، در باغ
با گرمی و درخشش
شادان، ز لطف و بخشش

آری خدای یکتا
این کار خوب و زیبا
بر ما پیام دارد
انفاق نام دارد

علیرضا علیزاده

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید.

تمرین دوم

آیه‌ی ۲۶۱ سوره‌ی بقره را بخوانید و به ترجمه‌ی آن توجه کنید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ

مَثَلِ كِسْفٍ مِثْلُ حَبِّ دَانَةٍ، مانند مَثَلِ دانه‌ای است،

۲- أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِئَةٌ حَبَّةٍ

که می‌رویاند هفت خوشه و در هر خوشه صد دانه است،

۳- وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

و خدا چند برابر می‌کند برای هر کس که بخواهد؛ و خدا گشایش دهنده و داناست.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیه‌ی صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید:

- ۱- الَّذِينَ : کسی که کسانی که
- ۲- يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند انفاق می‌کنید
- ۳- حَبَّةَ، حَبِّ : دانه گیاه
- ۴- سَبْعَ : هفت صد

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۹۵

۱- إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى

قطعا ... شکافنده‌ی ... و هسته است.

سوره‌ی طلاق، آیه‌ی ۱۲

۲- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ

... کسی است که خلق کرد ... آسمان را

سوره‌ی انفال، آیه‌ی ۳

۳- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

... به پا می‌دارند ... را و از آن چه به آن‌ها روزی دادیم ...

در حدیثی از حضرت فاطمه سلام الله علیها آمده است:

من خواندن قرآن، نگاه کردن به چهره‌ی رسول خدا

و انفاق در راه خدا را بسیار دوست دارم.*

قطره
اما
دریا

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- **وَالْمُقِيمِ الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ** سوره‌ی حج، آیه‌ی ۳۵

۲- **لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ** سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۹۲

۳- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ** سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۶۷

۴- **وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ** سوره‌ی سبأ، آیه‌ی ۳۹

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۹ سوره‌ی فتح را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَت

سُورَةُ الْفَتْحِ

آيَاتُهَا

۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
 ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
 السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزِدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ۗ وَاللَّهُ
 جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيُدْخِلَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۗ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
 عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
 وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
 وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۗ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
 ﴿٦﴾ وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا
 ﴿٧﴾ اِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ ۗ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۗ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

◀ **تمرین اول:** آیات ۱۰۹ تا ۱۱۷ سوره ی هود* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
 يَعْبُدُ آبَاؤَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ
 مَنقُوصٍ ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ
 وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي
 شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١٠﴾ وَإِنَّ كُلًّا لَمَّا لِيُوفِّيَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ
 إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ
 مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى
 الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
 أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ
 وَرُفْلًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبَنَّ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي
 لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ
 عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ
 وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾
 وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

*السَّيِّئَاتِ

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ

کارهای خوب، کارهای بد را از بین می‌برد.

سوره‌ی هود، آیه‌ی ۱۱۴

سَيِّئَاتٍ : ...

حَسَنَاتٍ : ...

سَيِّئَةٌ : ...

حَسَنَةٌ : ...

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

سوره‌ی نمل، آیه‌ی ۸۹

۱- مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا

هرکس کار خوبی انجام دهد، پس بهتر از آن به او پاداش داده می‌شود.

سوره‌ی ملک، آیه‌ی ۲۹

۲- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا

بگو او خدای بخشنده است، ایمان آوردیم به او و بر او توکل کردیم.

سوره‌ی فاطر، آیه‌ی ۳

۳- هَلْ مِنْ خَالِقِ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ

آیا هیچ آفریننده‌ای غیر از خدا هست که به شما روزی دهد از آسمان و زمین

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید :

- ۱- ءَامَنَّا : ایمان می‌آوریم ایمان آوردیم
- ۲- حَسَنَةً : کار خوب، خوب کار بد، بد
- ۳- خَالِق : آفریده شده آفریننده

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی زُمَر، آیه‌ی ۶۲

۱- اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

... هر چیز است.

سوره‌ی فُضِّلَتْ، آیه‌ی ۳۴

۲- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ

و مساوی نیست ... با کار بد.

۳- قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۸۴

... به ... و به آن چه نازل شد بر ما و به آن چه نازل شد بر حضرت ...

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

ای علی! برترین سخن، قرآن است.*

قطره
اما
دریا

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

سوره‌ی فرقان، آیه‌ی ۷۰

۱- فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ

سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۹۶

۲- إِدْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ

سوره‌ی یونس، آیه‌ی ۲۶

۳- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ

۴- مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

سوره‌ی نساء، آیه‌ی ۷۹

وَ مَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۵ سوره‌ی قاف را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَت

سُورَةُ قَافٍ
آیٰتہا ۴۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَ وَالْقُرْآنِ الْمَجِیدِ ﴿۱﴾ بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ
فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا شِیْءٌ عَجِیْبٌ ﴿۲﴾ اءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ
رَجْعٌ بَعِیْدٌ ﴿۳﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ
حَفِیْظٌ ﴿۴﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِيْ اَمْرٍ مَّرِیْحٍ ﴿۵﴾
اَفَلَمْ يَنْظُرُوْا اِلَى السَّمٰوٰتِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنٰیْنٰهَا وَزَيَّنَّا۟هَا وَمَا لَهَا
مِنْ فُرُوْجٍ ﴿۶﴾ وَالْاَرْضِ مَدَدْنٰهَا وَالْقِيٰنَا فِیْهَا رَواسِیْ وَانْبَتْنَا
فِیْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِیْجٍ ﴿۷﴾ تَبٰصِرَةٌ وَذِكْرٌ لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنبِیٍّ
﴿۸﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمٰوٰتِ مَاءً مُّبْرَكًا فَاَنْبَتْنَا بِهٖ جَبْتٍ وَحَبَّ
الْحَصِیْدِ ﴿۹﴾ وَالنَّخْلَ باسْقٰتٍ لَهَا طَلْعٌ نَّضِیْدٌ ﴿۱۰﴾ رِزْقًا لِّلْعِبَادِ
وَاحِیْنًا بِهٖ بَلَدَةٌ مَّیْتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ﴿۱۱﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ وَّثَمُوْدُ ﴿۱۲﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوْطٍ
﴿۱۳﴾ وَّاَصْحٰبُ الْاِیْكَةِ وَقَوْمٌ تُبَعِّعُ كُلُّ كَذَّبٍ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِیْدٌ ﴿۱۴﴾
اَفَعٰیْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ هُمْ فِی لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِیْدٍ ﴿۱۵﴾

* اِذَا

* زَيَّنَّاهَا

◀ **تمرین اول:** آیات ۱ تا ۱۲ سوره ی مُلک* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

آیاتها
سُورَةُ الْمُلْكِ
۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبْرَكَ الَّذِي يَدِيَهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝^۱ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۝^۲
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن
 تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ۝^۳ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝^۴ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ۝^۵ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
 ۝^۶ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ۝^۷ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝^۸
 قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝^۹ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ۝^{۱۰} فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝^{۱۱}
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝^{۱۲}

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

با پدر و مادر خود، با مهربانی و ادب صحبت کن.

سوره ی اسراء، آیه ی ۲۳

آماده ی خدمتش به جان باش
از گفته ی او مپیچ سر را
خُرسند شود ز تو خداوند

با مادر خویش مهربان باش
با چشم ادب نگر پدر را
چون این دوشونداز تو خُرسند

در حالت وقف، صدای «ئِی» را به صورت «آ» می‌خوانیم، مانند:

طُوٰی	←	طُوٰی
هُدٰی	←	هُدٰی
مُصَلِّی	←	مُصَلِّی
مُسَمِّی	←	مُسَمِّی

ئِی ← ی

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان‌دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید و به ترجمه‌ی آیات توجه کنید.

سوره‌ی طها، آیه‌ی ۱۲

۱- إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوٰی

(ای موسی)، تو در سرزمین مقدس طُوٰی هستی.

سوره‌ی محمد (ص)، آیه‌ی ۱۷

۲- وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدٰی

و کسانی که هدایت شده‌اند (خدا) به هدایت آن‌ها می‌افزاید.

۳- مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمَّی سوره‌ی روم، آیه‌ی ۸

خلق نکرد خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آن دو است، مگر به حق و برای زمانی معین.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

۱- هُدًى، هُدًى:	☐ هدایت	☐ هدایت‌گر
۲- أَجَل:	☐ شتاب	☐ زمان
۳- مُسَمًّى:	☐ طولانی	☐ معین
۴- خَلَقَ:	☐ خلق کرد	☐ خلق نکرد

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 آسمان‌ها و را به
سوره‌ی عنکبوت، آیه‌ی ۴۴

۲- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ
 این (قرآن) پیامی روشن برای مردم است و و پندی برای
سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۱۳۸

۳- مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى
 خلق نکردیم آسمان‌ها و و آنچه را بین آن دو است، به و برای
سوره‌ی احقاف، آیه‌ی ۳

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

کتاب خدا را پیامزید که بهترین سخن و گویاترین پند است*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را با رعایت قاعده‌ی وقف بخوانید.

۱- قالوا ما هذا إلا سِحْرٌ مُّفْتَرَى

سوره‌ی قَصَص، آیه‌ی ۳۶

۲- وَ يُؤَخِّرُكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

سوره‌ی ابراهیم، آیه‌ی ۱۰

۳- أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

سوره‌ی قیامة، آیه‌ی ۳۶

۴- وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۵

فَعَالِيَت

هر روز مقداری از آیات ۵۲ تا ۶۴ سوره‌ی طها را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

* یَسْئِیٰ

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى * ٥٢
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا مِنْهَا شَتَّىٰ ٥٣ * كَلُوا
 وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى ٥٤ * * ٥٥
 خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ٥٥ * وَلَقَدْ
 أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ٥٦ * قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
 مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ٥٧ * فَلَنَّا تَيَنَّكَ بِسِحْرِ مِثْلِهِ
 فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
 سُوَّى * ٥٨ * قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى *
 ٥٩ * فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ٦٠ * قَالَ لَهُمْ
 مُوسَىٰ وَيَلِكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ اللَّهُ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ
 وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَى ٦١ * فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا
 النَّجْوَى ٦٢ * قَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ
 مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَى ٦٣ * فَاجْمِعُوا
 كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعَلَى ٦٤ *

* سُوَّى

* ضُحًى

◀ **تمرین اول:** آیات ۳۸ تا ۴۵ سوره آل عمران* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً
 طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَوَادَتْهُ الْمَلَأِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ
 يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ
 مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ
 رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ
 قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي
 آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا
 وَادْكُرُ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعِشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾ وَإِذْ قَالَتِ
 الْمَلَأِكَةُ يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ
 عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَمْرِيْمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي
 وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ
 إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ
 مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَأِكَةُ
 يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيسَى
 ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

حضرت زکریّا و یحییٰ

لب‌های حضرت زکریّا آهسته تکان می‌خورد و قطره‌های اشک آرام بر گونه‌های او می‌لغزید. صدایی مانند آه فضای محراب را پر کرد: خدایا، فرزندی از من باقی نمانده و عمرم رو به پایان است. اکنون بیش از همه وقت احساس می‌کنم باید امانت پیامبری را به کسی بسپارم. خدایا، تو همانی که برای مریم از بهشت روزی می‌فرستی! در بهار میوه‌ی پاییزی! در تابستان میوه‌ی زمستانی! تو همانی که چشم حضرت ابراهیم را در کهن‌سالی به حضرت اسماعیل و اسحاق روشن کردی. خدایا، به من نیز جانشینی شایسته و نیکو عطا کن!

نسیم ملایمی چهره‌ی حضرت زکریّا را نوازش کرد، نور خیره‌کننده‌ای بر او تابید و صدای صمیمی و گرمی در فضای محراب پیچید: «ای زکریّا – **أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ**...» خدا تو را به فرزندی بشارت می‌دهد که نامش یحییٰ است. او کودکی است خوب که با پدر و مادرش مهربان و خوش‌رفتار است، به کسی زور نمی‌گوید، خدا را نافرمانی نمی‌کند و پیامبر خدا خواهد بود.» این صدا، صدای آشنای فرشته‌ی وحی بود.

نماز شامگاه که تمام شد، حضرت زکریّا برخاست و رو به جمعیت ایستاد. و مثل هر روز خواست برای مؤمنان سخن بگوید، ولی نتوانست. با خود اندیشید: فرشته‌ی الهی گفته است که نشانه‌ی این معجزه که من صاحب فرزند خواهم شد، آن است که من تا سه روز نمی‌توانم سخن بگویم. شادی عجیبی در دل زکریّا افتاد. در دل با خدا نجوا کرد: «خدای مهربان من! دل به تو سپرده‌ام. آن وعده‌ای که تو می‌دهی، بی‌شک انجام خواهد شد!» آن‌گاه حضرت زکریّا با اشاره به مردم فهماند که بروند و صبح و شب عبادت کنند.

حضرت یحییٰ در آغوش پدر می‌خندید. حضرت زکریا خم شد و گلوی یحییٰ را بوسید و زیر لب گفت :
بوی بهشت می‌دهد.

همسر زکریا با دستان لرزان خود یحییٰ را از پدر گرفت. یحییٰ در آغوش مادر شیر می‌خورد و با دستان کوچک خود، چروک‌های دست او را نوازش می‌کرد. حضرت زکریا چشم به یحییٰ دوخت و آرام گفت : او پس از من پیامبر خداست، در کودکی به‌مقام پیامبری می‌رسد و در بزرگسالی حضرت عیسی علیه‌السلام را یاری می‌دهد.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۱۰ و ۱۱ سوره‌ی مریم را که درباره‌ی حضرت زکریا و یحیی – علیهما السلام – است، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً

(حضرت زکریا) گفت: پروردگارا قرار بده برای من نشانه‌ای را

۲- قَالَ آيَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا

(خداوند) گفت: نشانه‌ی تو این است که (با این که سلامت هستی) نمی‌توانی سه شبانه‌روز با مردم سخن بگویی.

۳- فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ

آن‌گاه (زکریا) از محراب به سوی قومش خارج شد

۴- فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

و به آن‌ها اشاره کرد که تسبیح کنید (خدا را) صبح و شب

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آيَة : آیه، نشانه آیات، نشانه‌ها
- ۲- قَوْم : قوم، گروه اقوام، گروه‌ها
- ۳- بُكْرَة : صبح شب
- ۴- عَشِي : صبح شب

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۴۱

۱- وَ سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٤١﴾

و خدا را تسبیح کن در ... و صبح.

سوره‌ی انسان، آیه‌ی ۲۵

۲- وَ اذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَّ اَصِيلاً ﴿٢٥﴾

و یاد کن ... ت را ... و شام.

سوره‌ی یاسین، آیه‌ی ۲۰

۳- قَالَ يَا قَوْمِ اَتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾

... ای ... من پیروی کنید از ...

سوره‌ی جاثیه، آیه‌ی ۱۳

۴- اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَايَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٣﴾

قطعاً در آن ... ای برای ... ی که فکر می‌کنند، وجود دارد.

قطره
اما
دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

هر کس قرآن سخنش باشد و مسجد خانه‌اش،
خداوند در بهشت خانه‌ای برای او بنا می‌کند*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کرده و عبارات قرآنی را بخوانید.

سوره‌ی انبیاء، آیه‌ی ۹۰

۱- فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۳۷

۲- كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۸۵

۳- وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى وَعِيسٰى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ

سوره‌ی انبیاء، آیه‌ی ۸۹

۴- وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

فَعَالِيَت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۱۱ سوره‌ی حضرت محمد - صلی الله علیه و آله - را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ لَّا كُفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَاصْلَحَ بِالْهَمِّ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبٰطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنّٰسِ اَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَاِذَا لَقِيتُمْ الَّذِيْنَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتّٰى اِذَا اَنْخَنْتُمْوهُم فاشدُّوا الْوَتَاقَ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَاءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ذٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَنْ يُضِلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيْهِمْ وَيُصْلِحُ بِالْهَمِّ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا هُمْ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا اِنْ تَنصُرُوا اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوا فَتَعَسَّاهُمْ وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ اَفَلَمْ يَسِيرُوا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عٰقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِيْنَ اَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰى الَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَاَنَّ الْكَافِرِيْنَ لَمْ يَكُنْ لَّهُمْ مَوْلٰى ﴿١١﴾

◀ **تمرین اول:** آیات ۵۶ تا ۶۳ سوره‌ی نمل* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا
 ءَالَ لوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾
 فَانجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾
 وَآمَطْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا يَشْرِكُونَ
 ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ
 أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بِلْهُم قَوْمٌ يُعَدِلُونَ
 ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
 لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ
 إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
 ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ
 فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ
 يَدَيْ رَحْمَتِهِ ؕ أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

* اَللّٰهُ

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

پیام قرآنی

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

چه کسی جز خدا، دعای انسان در مانده را می پذیرد و مشکل او را برطرف می کند؟

سوره ی نمل، آیه ی ۶۲

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قراءة آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید.

تمرین دوم

این دعاها را بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

دعاهای قرآنی*

۱- رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا

پروردگارا صبر و استقامت ما را زیاد کن؛

وَ ثَبِّتْ أَقْدَامَنَا

و ما را در راه حق ثابت قدم نما،

وَ انصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

و ما را بر کافران پیروز کن!

سوره‌ی بقره

۲- رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

پروردگارا بعد از آن که ما را هدایت کردی، دل‌های ما را از راه حق منحرف مگردان،

وَ هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً

و از نزد خود به ما رحمتی عطا کن.

إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾

که تو بسیار بخشنده هستی.

سوره‌ی آل عمران

۳- رَبَّنَا آمَنَّا

پروردگارا ایمان آوردیم،

فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا

پس ما را ببامرز و مورد رحمت خود قرار ده،

وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٩﴾

که تو از همه مهربان‌تر هستی.

سوره‌ی مؤمنون

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- أَنْتَ : من تو
- ۲- نَا : ما شما
- ۳- خَيْرٌ : بهتر، بهترین بدتر، بدترین
- ۴- قُلُوبٌ : قلوب، جان‌ها قلوب، دل‌ها
- ۵- كَافِرِينَ : کافران، بدکاران کافران، افراد بی‌ایمان

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَاللَّهُ خَيْرٌ الرَّازِقِينَ ﴿۱۱﴾
سوره‌ی جمعه، آیه‌ی ۱۱
و ... و ... روزی دهنده است.
- ۲- فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿۳۲﴾
سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۳۲
پس قطعاً ... دوست ندارد ... را
- ۳- أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿۲۸﴾
سوره‌ی رعد، آیه‌ی ۲۸
بدان بایاد ... آرامش می‌یابد ...
- ۴- وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿۱۱۴﴾
سوره‌ی مائده، آیه‌ی ۱۱۴
و روزی ده به ... و ... هستی.

قطره
اما
دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:
قرآن را بیاموزید و آن را بسیار بخوانید*.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کرده و **دعاهای قرآنی** را بخوانید.

- ۱- رَبَّنَا أَنْتُمْ لَنَا نُورٌ نَا وَ اغْفِرْ لَنَا
سوره‌ی تحریم، آیه‌ی ۸
- ۲- رَبَّنَا وَ ابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ
سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۹
- ۳- رَبَّنَا عَلَيكَ تَوَكَّلْنَا وَ إِلَيْكَ أَنْبَأْنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ
- ۴- يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۸ سوره‌ی جمعه را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.

فَعَالِيَت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ
 الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
 وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَعَاخِرِينَ مِنْهُمْ
 لَمَّا يَدْحَأُوا فِيهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ
 يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا
 بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ
 لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾
 وَلَا يَتَمَنَّوْنَ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾
 قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
 إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

* الْأُمِّيِّينَ

◀ **تمرین اول:** آیات ۶۴ تا ۶۹ سوره‌ی یوسف* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا ءَامَنُتُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ
 قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَانَا
 مَا نَبِغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 أَخَانَا وَنَزِدُكَ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ
 إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ
 مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ
 وَادْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
 شَيْءٍ إِنْ أَحْكُمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
 يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
 قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ
 قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

خدا بهترین نگه‌دارنده است و او از همه مهربان‌تر است.

سوره‌ی یوسف، آیه‌ی ۶۴

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کرده و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۳ و ۴ سوره‌ی یوسف را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ

ما بهترین سرگذشت را برای تو حکایت می‌کنیم،

۲- بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ

با آیاتی که از این قرآن به سوی تو وحی کردیم؛

۳- وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

هر چند که تو قبل از این، از آن خبر نداشتی.

۴- إِذْ قَالَ يوسُفُ لِأَبِيهِ

هنگامی که یوسف به پدرش گفت:

۵- يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا

ای پدرم من در خواب دیدم یازده ستاره را

۶- وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ

و خورشید و ماه را دیدم که در برابر من سجده می‌کنند.

◀ تمرین اول

معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- هَذَا : □ آن □ این
- ۲- شَمْسٌ : □ خورشید □ ماه
- ۳- قَمَرٌ : □ خورشید □ ماه

◀ تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی الرحمن، آیه‌ی ۵

۱- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿۵﴾

... و ... با نظم و حساب در گردش‌اند.

سوره‌ی انبیاء، آیه‌ی ۳۳

۲- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

و او کسی است که آفرید شب و روز و ... و ...

سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۹۲

۳- وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ

و ... ی است مبارک، که نازل کردیم آن را.

قطره
اما
دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

هر کس آیه‌ای از کتاب خدا را به دیگری بیاموزد، پاداش آن آیه،
هر زمان که خوانده می‌شود، به او نیز می‌رسد.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

- ۱- وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ سوره‌ی حَجّ، آیه‌ی ۵۸
- ۲- رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۱۱۸
- ۳- وَ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۳۶
- ۴- رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ سوره‌ی مؤمنون، آیه‌ی ۲۹

فَعَالِيَّت

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۳۰ سوره‌ی نَبَأ را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید.
سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

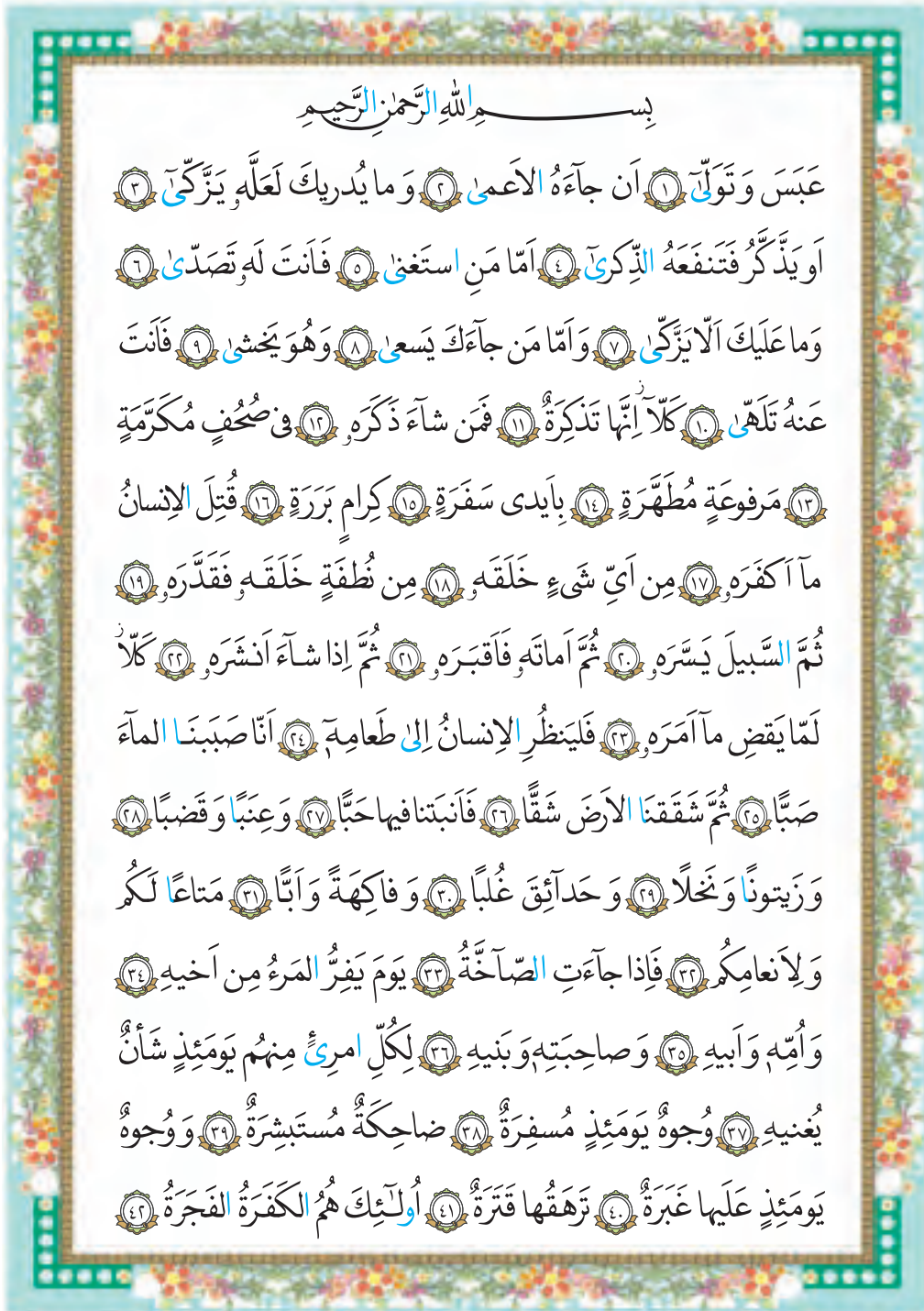
آياتها ٤٠
سُورَةُ النَّبَاِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيْهِ مُخْتَلِفُونَ
 ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٥﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهْدًا
 ﴿٦﴾ وَ الْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَ خَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَ جَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
 سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَ جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَ جَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾
 وَ بَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَ جَعَلْنَا سِرَاجًا وَ هَاجًا ﴿١٣﴾
 وَ اَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا ﴿١٥﴾
 وَ جَنَّاتٍ اَلْفَاافًا ﴿١٦﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ
 فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَ فُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿١٩﴾
 وَ سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾
 لِلطَّاغِيْنَ مَآبًا* ﴿٢٢﴾ لِبِئْسَ لِمَنِ فِيْهَا اَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُقُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا
 وَ لَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ اِلَّا حَمِيْمًا وَ غَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَ فَاقًا ﴿٢٦﴾ اِنَّهُمْ
 كَانُوا لَا يَرْجُوْنَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَ كُلَّ
 شَيْءٍ اَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُقُوْا فَلَنْ تَزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

* مَآبًا

◀ **تمرین اول:** آیات ۱ تا ۴۲ سوره عبَس* را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

◀ **تمرین دوم:** هر دانش‌آموز، یک یا چند سطر را می‌خواند و سایرین از روی کتاب خود خط می‌برند.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ

انسان باید به غذایش دقت کند.

سوره عبس، آیه ۲۴

طعام:

طعامه: غذایش

چرا انسان باید به غذایش دقت کند؟

چه خوب است این پیام قرآنی را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید.

تمرین دوم

آیات ۱۰ تا ۱۱ سوره‌ی نحل را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً*

او کسی است که نازل کرد از آسمان آب را

۲- لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ

آبی که می‌نوشید و درختان و سبزه‌هایی که حیوانات خود را در آن‌ها به چرا می‌برید، از این آب است.

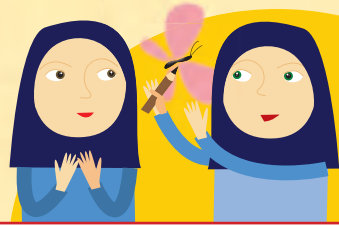
۳- يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

برای شما از آن آب می‌رویانند زراعت و زیتون و درختان خرما و انگور و همه‌ی میوه‌ها را

۴- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

قطعاً در این‌ها نشانه‌ای برای گروهی که تفکر می‌کنند، وجود دارد.

کار در کلاس

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- هُوَ : تو او
- ۲- الَّذِي : کسی که کسانی که
- ۳- أَنْزَلَ : نازل کرد نازل شد
- ۴- ماءً : آسمان آب

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

سوره‌ی نمل، آیه‌ی ۶۰

۱- وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

و ... برای شما از ... را

سوره‌ی آل‌عمران، آیه‌ی ۷

۲- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ

... است که ... بر تو ... را

سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۹

۳- هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

... است ... برای شما همه‌ی آنچه در ... است.

قطره
اما
دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

فرزندم! از خواندن قرآن غافل مباش؛ زیرا قرآن دل را زنده می کند و انسان را از گناه و کارهای زشت باز می دارد.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه آن بخوانید.

تمرین دوم

اتصالات را با فلش مشخص کنید، سپس عبارات قرآنی را بخوانید.

سوره ی غاشیه، آیه ی ۱۷

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ

۲- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

۳- فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

۴- أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا

هر روز مقداری از آیات ۱ تا ۲۹ سوره ی تکویر را از روی صفحه ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

فَعَالِيَت

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

٢٩

آيَاتُهَا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ① وَاِذَا النُّجُوْمُ اِنْكَدَرَتْ ② وَاِذَا الْجِبَالُ
 سُيِّرَتْ ③ وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④ وَاِذَا الْوُحُوْشُ حُوْشِرَتْ ⑤
 وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ⑥ وَاِذَا النُّفُوْسُ زُوْجَتْ ⑦ وَاِذَا الْمَوْءُوْدَةُ ⑧
 سُوِّلَتْ ⑧ بِاَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ⑨ وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ⑩
 وَاِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ⑪ وَاِذَا الْجَحِيْمُ سُعِّرَتْ ⑫ وَاِذَا الْجَنَّةُ
 اُزْلِفَتْ ⑬ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا اَحْضَرَتْ ⑭ فَلَا اَقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ⑮
 الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ⑯ وَاللَّيْلِ اِذَا عَسَعَسَ ⑰ وَالصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ ⑱
 اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ⑲ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِيْنٍ ⑳ مُطَاعٍ
 ثَمَّ اٰمِيْنٍ ㉑ وَاِذَا صَاحِبِكُمْ بِمَجْنُوْنٍ ㉒ وَاِذَا رَاٰهٗ بِالْاُفُقِ الْمُبِيْنِ ㉓
 وَاِذَا رَاٰهٗ سَاكِنًا ㉔ وَاِذَا رَاٰهٗ يَخْرُجُ مِنْ مَّكِنٍ ㉕ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ㉖
 فَاَيْنَ تَذٰهَبُوْنَ ㉗ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ㉘ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ
 اَنْ يَّسْتَقِيْمَ ㉙ وَمَا تَشٰءُوْنَ اِلَّا اَنْ يَّشَاءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ㉚

* الْمَوْءُوْدَةُ *

درس آخر

قرآن در تابستان

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که با تلاش خود سال تحصیلی را با موفقیت گذرانده‌اید. شما در این سال چیزهای بسیاری آموختید و اینک می‌توانید قرآن کریم – کتاب آسمانی – خود را بخوانید و از آن بهره ببرید. در تابستان مدرسه تعطیل می‌شود، اما خواندن قرآن تعطیل نمی‌شود. چه خوب است اینک که خواندن قرآن را آموخته‌اید، **هر روز مقداری قرآن بخوانید**. شما می‌توانید به کمک پدر و مادر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر خود، این کار را از روی قرآنی که در خانه دارید انجام دهید.

در کتاب درسی نیز برای هر هفته از تابستان، یک صفحه از قرآن کریم در نظر گرفته شده است. شما هر روز، تعدادی از آیات مربوط به آن هفته را بخوانید تا به این ترتیب هم به سفارش پیامبر اعظم و امامان معصوم علیهم السلام عمل کرده باشید و هم در این کار مهارت بیش‌تری پیدا کنید. یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا با شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما با خدا سخن بگویید، نماز بخوانید.

معلم شما

سُورَةُ الْاِسْرَاءِ

١١١

آياتها

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی بِعَبْدِهِ لَیْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِی بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِیْهِ مِنْ اٰیٰتِنَا
اِنَّهُ هُوَ السَّمِیْعُ الْبَصِیْرُ ﴿١﴾ وَاٰتَيْنَا مُوسٰی الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ
هُدًى لِّبَنَىْ اِسْرَءٰیلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِیْ وَكِیْلًا ﴿٢﴾
ذُرِّیَّةً مِّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ﴿٣﴾
وَقَضٰیْنَا اِلَى بَنَىْ اِسْرَءٰیلَ فِی الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِی الْاَرْضِ
مَرَّتَیْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِیْرًا ﴿٤﴾ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُولٰٓئِهٖمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا اُولٰٓئِ بَاسٍ شَدِیْدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ
وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَیْهِمْ
وَآمَدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ وَبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِیْرًا ﴿٦﴾
اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لَآنْفُسِكُمْ وَاِنْ اَسَآءْتُمْ فَلَهَا فَاِذَا جَآءَ
وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لَیْسُوْءًا* وُجُوْهَكُمْ وَاَلِیْدُخْلُوْا الْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَلَیْتَبَّرُوْا مَا عَلُوْا تَتَبِرًا ﴿٧﴾

* لیسوئوا

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُمْ عُدنَاُ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
 حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
 الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
 وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾
 وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالْشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ فَمَحُونَاءَ آيَةِ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ
 النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ
 السِّنِينَ وَالْحِسَابِ وَ كُلُّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلُّ
 إِنْسَانٍ أَلَمِنَهُ طَيْرُهُ فِي عُنُقِهِ وَ نُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا
 يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ اِقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
 ﴿١٤﴾ مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
 عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
 رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا
 فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ
 الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصِلُهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ
 سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كَلَّا نُمَدُّهُنَّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَالِدُ مِنَ عَطَاءِ
 رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
 بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ الْكِبْرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا
 ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُولًا ﴿٢٢﴾
 ﴿٢٣﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا
 يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أَوْفٍ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٤﴾ وَخَفِضْ
 لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ﴿٢٥﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ
 فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٦﴾ وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ
 وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٧﴾ إِنَّ الْمُبْذِرِينَ
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٨﴾

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
 مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
 كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ
 خِطَاءً كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانِيَةَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ
 سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ
 قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي
 الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
 هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
 مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ الْمُسْتَقِيمِ
 ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
 إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾
 وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
 الْجِبَالَ طَوْلًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 ءآخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمُ
 بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾
 قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا
 ﴿٤٢﴾ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ
 السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلٰكِنْ
 لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأْتَ
 الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
 مَسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
 وَقْرًا وَإِذَا ذُكِرْتَ بِكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا
 ﴿٤٦﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ
 إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ أَنْظِرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾
 وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَيْنَا لِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

﴿قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي
 صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
 فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَىٰ
 أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ
 وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ
 أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ
 عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يُرْحَمَكُمُ أَوْ إِنْ يَشَأْ
 يُعَذِّبِكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ
 فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ
 وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ
 فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
 رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾
 وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ
 مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
 وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
 إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ
 وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي آرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
 الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا
 ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
 قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي
 كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ
 ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
 جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَاسْتَفْزِرْ مَنْ اسْتَطَاعَتْ
 مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكِهِمْ
 فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
 غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى
 بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمْ الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ
 فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا
نَجَّكُمُ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ
أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ
لَا تَجِدُوا لَكُمْ وُكَيْلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ
لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ ﴿٦٩﴾ وَ لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ
وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا
كُلَّ آنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَ مَنْ كَانَ فِي
هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَ اضلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَ إِنْ
كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا
غَيْرَهُ وَإِذَا لَا تَخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْ لَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ
كِدْتَ تَرْكُنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيَاةِ وَ ضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
 وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ
 أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ
 الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ
 قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ
 نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ
 أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ
 لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
 إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ
 وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا
 أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ
 يَئُوسًا ﴿٨٣﴾ قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ
 أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي
 وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
 بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿۸۷﴾ قُلْ
 لَئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
 لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿۸۸﴾ وَلَقَدْ
 صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ
 إِلَّا كُفُورًا ﴿۸۹﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ
 الْأَرْضِ يَنْبوعًا ﴿۹۰﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ
 فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿۹۱﴾ أَوْ تُسْقَطَ السَّمَاءُ كَمَا
 زَعَمَتَ عَلَيْنَا كَيْسَفًا أَوْ تَأْتِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ﴿۹۲﴾
 أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
 لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي
 هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿۹۳﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ
 جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿۹۴﴾ قُلْ
 لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا
 عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿۹۵﴾ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
 شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿۹۶﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيًَّا وَبُكْمًا
 وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾
 ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا
 وَرُفَاتًا أَيْنَا لِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَارِيْبَ فِيهِ فَاَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿١٠٠﴾
 قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
 الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
 آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسَعَلَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
 إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠٢﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا أَنْزَلَ
 هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
 يَفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٣﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٤﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
 اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٥﴾

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿۱۰۵﴾
 وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَاهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مَكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿۱۰۶﴾
 قُلْ ءَامِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ
 عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿۱۰۷﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ
 وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿۱۰۸﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
 خُشُوعًا ﴿۱۰۹﴾ قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
 الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرِ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿۱۱﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
 لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿۱۱۱﴾

فَاذْكُرُوا الْفِرْلَ
 مَيْلًا

سورہی مُزَّمِّل، آیہی ۲۰

کلمات ترجمه شده در کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های دوم تا چهارم ابتدایی

معنا	کلمه/ درس	معنا	کلمه/ درس
زنده	حَيَّ ۸	الف	ءَاخِرَةَ ۳/۲
خالق، آفریننده	خَالِقٍ ۴/۱۰	آخرت	ءَامَنَّا ۴/۱۰
آفرید، خلق کرد	خَلَقَ ۴/۱۱	ایمان آوردیم	ءَايَةَ ۴/۱۲
خوبی، کار خوب	خَيْرٍ ۳/۱۰	آیه، نشانه	ءَجْرٍ ۳/۳
بهتر، بهترین	خَيْرٍ ۴/۱۳	پاداش	ءَجَلٍ ۴/۱۱
کارهای خوب	خَيْرَاتٍ ۳/۷	زمان	ءِحْسَانٍ ۲/۱۱
بهترین کار	خَيْرِ الْعَمَلِ ۳/۱	کار خوب، نیکی	ءَرْضٍ ۴/۴
		زمین	ءَطِيعُوا ۴/۳
		اطاعت کنید	ءَكْبَرٍ ۳/۱
دُنْيَا ۲/۳	دُنْيَا ۲/۳	بزرگ‌تر	ءَلَّذِي ۴/۱۵
		کسی که	ءَلَّذِينَ ۴/۹
ذَرَّةً ۳/۱۱	ذَرَّةً ۳/۱۱	کسانی که	ءَلَّهُ ۴/۶
		خدا	ءِلَهٍ ۳/۱
رَبِّ ۳/۸	رَبِّ ۳/۸	خدا، معبود	ءَنْتَ ۴/۱۳
پروردگار	رَبِّنَا ۲/۱۱	تو	ءَنْزَلَ ۴/۱۵
پروردگار ما، پروردگارا	رَحْمَةً ۲/۱۲	نازل کرد، فر فرستاد	ءَنْفِقُوا ۴/۹
رحمت	رَحْمَنٍ ۳/۱	انفاق کنید، ببخشید	
بخشنده	رَحِيمٍ ۳/۱۰		
مهربان	رِزْقٍ ۲/۱۵	ب	بَصِيرٍ ۳/۷
روزی	رَسُولٍ ۳/۱	بینا	بُكْرَةَ ۴/۱۲
پیامبر		صبح	بُنِيَ ۲/۵
		فرزندم	بَيَانٍ ۲/۷
		پیام	
زَكَاتٍ ۴/۷	زَكَاتٍ ۴/۷	ت	تَقَبَّلَ ۴/۶
زکات، صدقه‌ی واجب		قبول کن، بپذیر	
سُبْحَانَ ۳/۱	سُبْحَانَ ۳/۱	ج	جَزَاءً ۲/۱۱
عیب و نقصی ندارد	سَبْعٍ ۴/۹	پاداش	
هفت	سَمِيعٍ ۴/۲		
شنوا	سَيِّئَةً ۴/۱۰	ح	حَبَّةً ۴/۹
گناه		دانه	حَبْلٍ ۴/۵
		رسمان	حِسَابٍ ۴/۱
شَرِّ ۳/۱۱	شَرِّ ۳/۱۱	حساب، قیامت	حَسَنَةً ۳/۱
بدی، بد	شَمْسٍ ۴/۱۴	کار خوب، خوب، خیر و خوبی	حَمْدٍ ۳/۱
خورشید	شُورَى ۳/۱۳	سیاس و ستایش	
مشورت			

ص

صِرَاطُ ۴/۵

راه

صَلَاةُ ۲/۵

نماز

ط

طَعَامُ ۴/۱۵

غذا

طَيِّبَاتُ ۲/۴

غذاهای پاک و خوب

ظ

ظَالِمِينَ ۳/۵

ظالمان، ستمگران

ع

عَالِمٍ ۴/۴

دانا

عَالَمِينَ ۳/۱

جهان‌ها، جهانیان

عَبْدٌ ۴/۳

بنده

عُسْرٌ ۲/۱۱

سختی

عَشِيَّةٌ ۴/۱۲

شب

عَظِيمٌ ۳/۱

بزرگ

عِلْمٌ ۳/۸

دانش

عَلِيمٌ ۴/۲

دانا

عِنْدٌ ۴/۶

نزد

غ

غَيْبٌ ۴/۴

نهران، غیب

غَفُورٌ ۴/۷

بسیار آمرزنده

ق

قَالَ ۴/۸

گفت

قَدِيرٌ ۴/۲

توانا

قُرْآنٌ ۲/۱۴

قرآن، کتاب خدا

قَلِيلٌ، قَلِيلَةٌ ۴/۴

کم

قُلُوبٌ ۴/۱۳

دل‌ها، قلب‌ها

قَمَرٌ ۴/۱۴

ماه

قَوْمٌ ۴/۱۲

قوم، گروه

ک

كَافِرِينَ ۴/۱۳

کافران، افراد بی‌ایمان

كَثِيرٌ، كَثِيرَةٌ ۴/۴

بسیار

كُلُوا ۲/۴

بخورید

ل

لَا ۴/۷

نیست

لَا يُحِبُّ ۲/۱۲

دوست ندارد

م

مَاءٌ ۴/۱۵

آب

مُؤْمِنِينَ ۴/۱

مؤمنان

مُحْسِنِينَ ۲/۱۶

نیکوکاران

مَرْحَمَةً ۳/۱۶

مهربانی

مُرْسَلِينَ ۴/۵

پیامبران، فرستادگان (الهی)

مُسْتَقِيمٌ ۴/۵

راست، درست

مُسْرِفِينَ ۲/۹

اسراف‌کنندگان

مُسَمَّيٌّ ۴/۱۱

معین

مُفْسِدِينَ ۳/۵

بدکاران

مَلَائِكَةً ۲/۳

ملائکه، فرشتگان

ن

نَارٌ ۴/۱۳

ما

نَارٌ ۲/۳

آتش

نَاسٌ ۲/۷

مردم

نَبِيٌّ ۲/۳

پیامبر

نِعْمَةٌ ۲/۶

نعمت

و

وَالِدَيْنِ ۳/۴

پدر و مادر

هـ

هُدًى، هُدًى ۴/۱۱

هدایت

هَذَا ۴/۱۴

این

هُوَ ۴/۱۵

او

ی

يُحِبُّ ۲/۵

دوست دارد

يُنْفِقُونَ ۴/۹

اتفاق می‌کنند

يَوْمٌ ۳/۱

روز

يَوْمَ الدِّينِ ۳/۱

روز قیامت

بیش تر بخوانیم، بیش تر بدانیم

ردیف	نام کتاب	گردآورنده/ نویسنده/ مترجم	سال انتشار	ناشر
۱	قرآن کریم (کم علامت)	-	-	مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران
۲	قرآن کریم (کم علامت)	-	-	انتشارات مدرسه
۳	قرآن مجید جزء سی ام و آیات منتخب	محمد مهترانی	۸۱	مرکز قرآنی ندای آسمانی
۴	آموزش روخوانی قرآن کریم و جزء سی ام	سید مهدی سیف	۸۲	مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران
۵	آموزش مفاهیم قرآن جلد اول	مسعود وکیل	۸۸	مهد قرآن/ سازمان دارالقرآن الکریم
۶	جزء سی ام قرآن کریم	ترجمه - مصطفی رحماندوست	۷۸	محراب قلم
۷	سیمای مکه	حمید گروگان	۷۵	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۸	قصه‌ی خضر و موسی علیه السلام	ترجمه - قاسم کریمی	۷۸	آیه‌ی سبز
۹	ستاره‌های درخشان	غلامرضا آبروی	۷۵	پیام آزادی
۱۰	اصحاب کهف	ترجمه - حمیدرضا سعادت	۷۸	پیام عدالت
۱۱	بهترین داستان‌ها (مجموعه‌ی ۲۰ جلدی)	مؤلف کمال السید، ترجمه عباس جلالی	۷۹	انصاریان - قم
۱۲	داستان پیامبران (جلد اول) از آدم تا مسیح	علی موسوی گرمارودی	۷۷	قدیانی
۱۳	داستان پیامبران (جلد دوم) حضرت محمد صلی الله علیه وآله	علی موسوی گرمارودی	۷۷	قدیانی
۱۴	ذوالقرنین	ترجمه - لطیف راشدی	۷۸	پیام عدالت
۱۵	چراهای شگفت‌انگیز قرآن کریم (جلد ۱ و ۲)	رضا نباتی	۸۹	محراب قلم
۱۶	قصه‌ی گنج فارون	ترجمه - قاسم کریمی	۷۹	آیه‌ی سبز
۱۷	قصه‌ی ایوب	ترجمه - قاسم کریمی	۷۸	آیه‌ی سبز
۱۸	قصه‌های پیامبران - حضرت موسی علیه السلام	مصطفی وجدانی	۶۶	کتاب‌های پرنده
۱۹	قصه‌های پیامبران - حضرت ابراهیم علیه السلام	مصطفی وجدانی	۷۸	پیام آزادی
۲۰	قصه‌های پیامبران - حضرت نوح علیه السلام	مصطفی وجدانی	۷۷	پیام آزادی
۲۱	حضرت داوود علیه السلام	محمدباقر موسوی - علی اکبر غفاری	۷۸	پیام آزادی
۲۲	قصه‌های قرآن، سلیمان و ملکه‌ی مورچه‌ها	مهدی قنبری	۷۸	همکلاس
۲۳	قصه‌های پیامبران - حضرت یونس علیه السلام	مرتضی امین	۷۸	پیام آزادی
۲۴	وعددهی الهی	غلامرضا آبروی	۷۸	پیام آزادی
۲۵	آخرین پرنده، آخرین سنگ	مهدی شجاعی	۷۸	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۲۶	قصه‌ی آیه‌ها (کارت‌های قصه‌گویی)	فاطمه رادپور، لاله جعفری و ماهنی تذهیبی	۸۸	نشر افق

